

DOMOVINA

Uredništvo

je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak ponedeljek, sredo in petek ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate

se plačuje od vsake pete vrste po 20 vinarjev za vsakokrat: za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Naše združno delo.

II.

Naš zadnji članek pod tem imenom imenuje „Sl. Gospodar“, čegar vrhovni urednik je postal prof. Vrstovšek, „konfuzen članek, poln same nevednosti“. To je tisti stvarni odgovor, katerega smo pričakovali. — In zopet se porabi ta prilika in piše se oster napad na narodne dome. Znamenito pri tem je, da ravno v zadnjem času pristasi „S. K. Z.“ zidajo, oziroma dozidavajo Narodne dome v Slovenski Bistrici (na predlog župnika Medveda iz Laporja) in pri Sv. Lenartu. Kaj porečejo ti gospodje, če se jim pove, da „iz lastnega samoljubja zidajo velikanske palače, katere se niti najmanj ne rentirajo in žrtve, katere na ta način prinašajo denarni zavodi, nikakor ne odgovarjajo koristim, katere ima narod od teh stavb“, kakor piše profesor Vrstovšek, pardon, „Slav. Gospodar“ v št. 10. iz letošnjega leta? — Toda, ti gospodje ne poreko nič. — Saj logika in doslednost imata v pristasi „S. K. Z.“ ravno tako malo privržencev, kakor značaj in poštenost.

Nepošteno je namreč očitati te Narodne dome posojilnicam, ko so ravno pri stavbi teh domov odločevali najkonzervativnejši elementi, ne pa današnja vodstva. Nepošteno je tak argument jemati v podporo za konkurenčne posojilnice. „Kmečka zveza“ prizna v „Gospodarju“, da samo ona vodi to konkurenčno akcijo zoper dosedaj obstoječe večje posojilnice. To se ne more nikomur braniti. Ali da hujska z neresnico zoper narodne zavode, katerih kredit je celo pri političnih nasprotnikih priznan, to je naroden zločin. Kje bi bilo narodno življenje naše brez teh narodnih domov? Vsi kar so bili gostoljubno in na stežaj odprti ti veličastni prostori, ki so povzdignili popolnoma potrto samozavest našega naroda, vsakej politični struji, in ravno „Kmečka zveza“ je slavila v teh domovih največja zborovanja. A kljuka od vrat se še ni shladila za temi obiskovalci narodnih naših domov in njihovo slovo in njihova zahvala je krepak pljunek na ravnokar od njih zapuščene prostore!

Da pa bi hujskanje vendar kaj materijelnega uspeha imelo, govori se o skrivnostnih številkah, ki se ne smejo izdati zaradi narodnih nasprotnikov in o strahu, v katerem baje ta načelnštva žive zaradi narodnih domov. Večje zlobnosti se ne najde v najgršem čifut-skem listu.

Zakaj ne razodenete številke, saj vendar celjska in mariborska posojilnica, in samo za te se gre — ker imajo sedaj konkurenčne posojilnice — vsako leto razpošiljajo na tisoče računskih poročil. Poštenjak ne bode sumnil, ampak dokazal. Ravno pogled

v ta poročila pa Vam kaže, da sta zgoraj imenovana zavoda tako fundirana, da lahko oba poklonita „Kmečki zvezi“ ali ljubljanski „Združni zvezi“ svoja „Narodna doma“ v dar, a še vedno ne bo treba likvidirati.

Ti Narodni domi se niso zidali na špekulacijo, ampak zato, ker so bili v obudo našega narodnega življenja takrat neobhodno potrebni. Ravno v Mariboru, kjer sedi tiskovno društvo — lastnik „Slov. Gospodarja“ — in trobilo „Km. zveze“, sta bila pokojni dr. Glančnik in kanonik Križanič, konservativca od pete do temena, vzrok, da se je postavil Narodni dom proti volji takratnih naprednih elementov. Če tudi ne nosi ta Narodni dom kakšnih posebnih obresti, pa vendar ne dela nobenih skrbi načelnštvu, kajti Posojilnica ima v lastnem premoženju in v deležih garancijski fond, ki znaša nad 600.000 K. Kako je ta zavod vključil svojemu Narodnemu domu gospodari, dokazuje najbolj to, da je ob zadnjem računu v dobrodelne namene razdelil nad 4000 K; poleg tega pa je še načelnštvo svoje nagrade razdelilo do malega v same dobrodelne namene. Da so v prvi vrsti podpirane dijaška kuhinja, č. šolske sestre i. t. d., to seveda „Slov. Gospodarja“ ne ovira hujskati zoper ta zavod.

O celjskem Nar. domu govoriti bi bilo odveč, saj zadostuje menda povdarjati, da brez njega ne bi imela niti denarna zavoda prostorov in da ob času, ko se je postavil ni bilo ene gostilne v Celju, kjer bi se smel slovenski gost oglasiti, ne da bi bil varen pred škandali.

Ravno tisti prof. Vrstovšek, ki si misli s članki, kakor jih piše „Slov. Gosp.“, zaslužiti kakšen mandatček pri S. K. Z., pisal je v koledarju Družbe sv. Mohora od leta 1906 prave slavo-speve pokojnemu dr. Glančniku in Nar. domu.

„Ne more se dovolj priznati njegov trud pri stavbi Narodnega doma. Kake težave in zapreke so pri takih podjetjih, vedo samo oni, ki imajo priliko sodelovati pri enakih narodnih zadevah. Prepričani smo, da ne žalimo nobenega mariborskih rodoljubov, če naravnost trdimo, da je tudi Narodni dom le Glančnikovo delo, rojeno iz gospodarskih načrtov, katere je zasnoval s posojilnico. „Narodni dom“ je njegov najlepši spomenik; v pozne rodove bode pričal o možu, ki je z vso vnemo delal, da je dosegel do zaželjenega smotra. Nekdaj je pisal svojemu prijatelju dr. Turnerju: „Sedaj pa dovoli, da Te poprašam za svet v zadevi ki je za našo stvar v mestu mariborskem — in reči morem — neposredno tudi za našo stvar v obče — jako važna. Znano Ti je, kako naše socialno življenje v mestu in okolici hira

in se ne more razvijati radi pomanjkanja primernih prostorov za „Čitalnico“. Pred nekoliko dnevi posrečilo se mi je pridobiti pri ravnateljstvu posojilničnem večino za to, da nakupimo prostor za društveni hram, kateri naj bi bil obenem slovenski Narodni dom.“

Tako piše prof. Vrstovšek, član načelnštva nove Schulze-Delitscheve posojilnice v Mariboru, l. 1906. — V istem članku pa piše govorec o mariborski posojilnici: „da se je pomagalo od nekdanjim našim manjšim posestnikom, za katere se je tudi osnovala posojilnica.“ In to se sklepa popolnoma pravilno iz tega, da je še pred nekaterimi leti znašal dolg posojilničnih dolžnikov samo 272 gld. 42 kr. — Odveč je prav za prav vsaka beseda! Proti takim nasprotnikom ne velja noben dokaz, noden razlog. — Če se torej ukvarjamo s takimi finančnimi velikani, kakor jih ima Kmečka zveza v novih Schulze-Delitschevih posojilnicah v Celju in Mariboru, tedaj to storimo le zato, ker je naša sveta dolžnost podučiti naš narod poprej, kakor so ga ti krivi preroki zapeljali na napačna pota gospodarskih izgub. In zato bomo še govorili o gospodarstvu tistih mož, ki bi radi danes uničili vse združništvo, katero ni v kremeljih Kmečke zveze in kranjskih klerikalcev.

K pokojninskemu zavarovanju nameščencev v zasebnih službah in nekaterih nameščencev v javnih službah.

Stanovska organizacija.

V št. 26. od dne 4. marca „Domovine“ je kratko in temeljito načrtan način in namen zavarovanja nameščencev v zasebnih službah in nekaterih nameščencev v javnih službah. Slehernemu je jasen dalekosežen pomen tega z dnem 1. januarja v veljavo stopajočega, iz nujne potrebe izvirajočega zakona.

Ne bilo bi nместno govoriti obširneje o njem, saj je vsakemu in če tudi ne vidi v njem svojih osebnih interesov, znano, da je bila to leta in leta negovana želja, da je klicalo po njem sto in sto uradnikov v zasebnih in nekaterih javnih službah, uradnikov, ki so se vključili svojemu znanju in delazmožnosti komaj preživeli le tako dolgo, dokler so bili čvrsti in zmožni za delo — in potem, ako niso imeli svojega premoženja, so morali stradati, dokler se jih ni usmilila bela žena — smrt. To zadnje dejstvo samo osvetljuje že dovolj eminenten pomen tega novega zakona in je porok, da se je ob njem zjasnilo marsikatero tožno, v temno bodočnost zroče oko — vsaj za

hip. — Evo nam, zakon imamo! — Ampak zadostuje — li to?

Žalibog so nam Slovencem vsi zakoni več ali manj samo mačeha, ki nas ali kratkoma prezirajo, ali pa nam z najrazličnejšimi izgovori ali tudi brez izgovora kratijo, kar nam gre.

In prav ta zakon o zavarovanju nameščencev v zasebnih in nekaterih javnih službah nam kaže velike interese, ki jih nosi seboj, v narodnem obziru pa bi nas objednem prikrajševal ali celo izključeval, ako se ne bomo po svojih organizacijah znali uveljaviti. Da onemogočimo to, je nujne potrebno, da se združimo, stanovsko organiziramo! — V zgoraj navedeni številki „Domovine“ povdarja dopisnik v ta namen potrebo stanovskih organizacij, poleg tega pa z žalostjo konstatira, da imamo Slovenci dosedaj še samo organizacijo odvetniških in notarskih uradnikov.

Res je temu tako danes! — Toda dopisniku je neznano, da je vegetiralo svoj čas „Društvo avtonomnih uradnikov in uslužbencev za slovenske pokrajine“.

Leta 1901 se je ustanovilo, sedež mu je bil v Žalcu. — Komaj sedem let je preteklo od tega in ni ga več. — Zakaj? — Že tedaj so uvideli potrebo takega društva. — Toda, morda še tista misel ni bila godna, zanimanje je bilo prežalostno — in radi tega se ni moglo društvo razviti do tiste višine, kakor bi bilo pričakovati in želeli. — Povrh tega pa je tudi preobširna podlaga — društvo je obsegalo Štajersko, Kranjsko, Koroško, Istro in Primorsko — pomagalo uspraviti društvo, ki bi bilo lahko danes med prvimi stanovskimi organizacijami — umrlo je — ne vem, ali se je komu storilo milo po njem tedaj. — A danes? — Gotovo marsikdo na tihem žaluje po njem, če tudi ga ni niti poznal. —

Toda bi li ne bilo mogoče na grobu umrlega društva oživetiti novo?

Obračam se kot bivši načelnik imenovanega društva na Vas, uradniki okrajnih zastopov, občinskih uradov in event. tudi posojilnic, ter Vam kličem: na noge!

Kličem Vam s pesnikom:

„Zdaj zvezde ugodno vladajo
zdaj semena zlata padajo.“ —

Čas je prišel, ne zamudimo ga, ker bridko bi morali obžalovati! Dvigajmo se — povejmo si, kar nam teži srce, saj gre za naše stanovske interese! — Zberimo se v doglednem času — organizirajmo se, ker v organizaciji je naša moč, naša bodočnost! Za svojo dolžnost sem smatral ta poziv na Vas, cenjeni kolegi — upam, da ni bil zaman. —

Da bo pa mogoče kaj ukreniti, sem pripravljen sprejeti vsa tozadevna mnenja in nasvete in potem potom časopisja spraviti vso zadevo v pravi tir. Fr. Kovač, tajnik okr. odbora v Ormožu.

Politični pregled.

Domače dežele.

Baron Beckova vlada nima poguma lotiti se rešitve jezikovnega vprašanja. Oficijozno poročajo, da bode vlada delala na to, da se predvsem reši predlog o rekrutih, trgovinska pogodba s Srbijo in državni proračun ali vsaj provizorij. Kakor videti, nima baron Beck preveč trdne vere v parlament in danes še ne ve, ali mu bode mogoče parlamentarnim potom in o pravem času rešiti drž. proračun, ali bode prisiljen si izprositi zopet provizorij in si pomagati naprej, kakor pač slučaj nanese. — Živel bode politično, kakor toliko njegovih prednikov — z roke v usta.

V proračunskem odseku pride v kratkem na dnevni red proračun naučnega ministra. Nemške stranke so si izmislile nov načrt proti zahtevi druge češke univerze. Ker te popolnoma opravičene kulturne zahteve češkega naroda ne morejo več vdušiti niti ne zaprečiti nje izvršitve, bodo vse nemške stranke složno zahtevale, da naj se osnuje nemška univerza v Brnu, češka pa kje drugod, n. pr. Kromerizu. — K temu treba pripomniti, da je nemška zahteva, naj se jim ustanovi v Brnu nova nemška univerza naravnost nesramna. Nemci imajo že itak 4 univerze in 3 tehnike v Avstriji in so v primeri z ostalimi avstrijskimi narodi prenasajeni. Avstrija mora najprej spolniti svoje dolžnosti napram nam Slovincem, katerim je še dolžna vse in proti katerim vodi naučno ministerstvo že od nekdaj pasivno resistenco, potem bo še le smela misliti na to, da ustanovi še kako nemško visoko šolo — prej pa ne. Malenkostna in nevredna kulturnega naroda je pa intriga, s katero bi radi Nemci spravili češko univerzo v neznanen in zakoten trg Kromeriz, v katerem ni in ne more biti življenskih pogojev za najvišje znanstvene institute, ki so spojeni z vsakim vseučiliščem in kjer bi bila tudi dijakom onemogočena eksistenca. Da se vse nemške stranke vežejo v tako nizkotne, v tako protikulturne intrige je žalostno in sramotno obnem. Ljudje, ki tako postopajo v kulturnih vprašanjih nimajo pravice trditi o sebi, da marširajo na čelu napredka in da zastopajo kulturno elito države. Ne gospodje, vi greste že nizdol, ta nizkotna malenkostnost je temu neovrgljiv dokaz.

Italijani zahtevajo, naj se obljubljeni jim pravniška fakulta osnuje v Zadru mesto na Dunaju. Zadarski župan dr. Ziliotto in posl. Giljanović sta bila na Dunaju in sta vladi obljubila imenom zadarske občine, dati vladi brezplačno poslopje in še mnogo drugih učnih pripomočkov in ugodnosti na razpolaganje, ako se stvari fakulta v Zadru.

Kaj bodo pa naši poslanci obeh klubov storili za slovensko vseučilišče, za slovensko šolstvo sploh in proti pasivni resistenci naučnega ministerstva napram kulturnim potrebam slovenskega naroda?

Otvoritev hrvaškega sabora se je včeraj popolnoma mirno zvršila. Ban je kot kraljevski komisar prečital program vlade, v katerem je zlasti govora o gospodarskih napravah. Nemirov ni bilo. Danes se vrši zopet seja. Koalicija pripravlja kot nujni predlog nezaupnico ogrski vladi in obtožnico bana Raucha.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Bratje Sokoli.** Jutri, v soboto 14. t. m. ob 8. uri zv. priredi „Celjski Sokol“ odhodnico br. Slav. Kraigherju v gostilniških prostorih „Narodnega doma“, h kateri vse brate najvljudnejše vabi odbor.

— **Slovensko delavsko podporno društvo v Celju.** Kakor vsako leto, praznuje društvo tudi letos svoj praznik na dan sv. Jožefa: Dopoldne na Jožefovo bode v kapucinski cerkvi običajna društvena maša, pri kateri bode pel društveni pevski zbor. Po maši je sestanek v društveni gostilnici, popoldne pa se vrši ljudska veselica v „Skalni kleti“. — Odbor je letos čilo na delu za to že priljubljeno veselico, da bode nudila občinstvu kar največ zabave. — Pevski zbor nastopi z novo nastudiranimi skladbami. Natančnejši spored še objavimo pravočasno.

— **Celjski mestni grb** se bo v toliko spremenil, da bo nad modrim ščitom s 3 zvezdami zopet nameščena kakor poprej krona s 6 vrhovi.

— **Iz Celja.** Okrožno sodišče je obsodilo fante Janeza Ogorevca, Janeza Ureka in Alojzija Ogorevca za voljo znanega nastopa, katerega so imeli fantje z brežiškim policajem Žerjavom k šest-, tri-, oziroma dvome-sečni ječi.

— **Poboljšala se je** vendar enkrat naša celjska „vahtarica“. V sredini številki poroča, da se je v Špitaliču pri Vranskem ponesrečil nek hlapec pri slamoreznici. Zdrobilo mu je in odtrgalo štiri prste desne roke. Za kranjski kraj Špitalič so Nemci skovali tujko „Neuthal“. Lepo pa je od „vahtarice“, ki drugače tako radi nemci in pači imena slovenskih vasi, da je uvidela nesmisel takega počenjanja. Posnemajte nemški uradi na Sp. Štajerskem lep vzgled svojega glasila!

— **Nagrade 100 kron** je vposlal nekdo uredništvu „vahtarice“ za onega, ki poizve, kdo je odžagal in odnesel „Schillerjev“ hrastič na vrtu dekliške šole. Seveda mora biti storilec Slovenec, drugače menda ne bo z nagrado ničesar.

— **Svoji k svojim!** V Gaberju je naseljen sredi samih Slevencev trgovec g. Jernej Šarlah. Žalostno pa je, da njegovi sosede podpirajo rajše nemške grajzarje mesto da bi hodili k svojemu človeku.

— **Katoliška cikorija.** Nek agent je zadnje dni ponujal po Gaberju Hauswaldtovo cikorijo, češ, da je „katoliška“, druge pa da so židovske. Mi Slovenci imamo svojo Ciril-Methodovo cikorijo; rabimo jo vsi!

— **Stalen stražnik** za Gaberje in Hudinjo bo nameščen v novi občinski hiši v Gaberjih. S tem bo zadosteno nujni potrebi. V hiši bode nameščeno tudi orožništvo.

— **22. marca na shode!** „Narodna stranka“ bo priredila v nedeljo, dne 22. marca, z ozirom na željo posameznih somišljenikov in z ozirom na važna politična vprašanja, ki so upravedaj na dnevnem redu, po Spodnjem Štajerskem zopet celo vrsto shodov, na katerih se bo zlasti obravnavalo vprašanje narodnega sporazumljenja na Spodnjem Štajerskem. Da se ne bode zamudilo zavzeti stališča k deželno-zborski volilni reformi, je samoobsebi umevno. Doslej se namerava prirediti shode v Bočni, Grajski vasi pri Gomilskem, Ponikvi ob J. ž., Rogatcu, Sevnici, pri Sv. Barbari v Halozah, Sv. Marku niže Ptuja, v Vuzmetincih, Ivanjkovcih in v Ribnici na Pohorju. Več o teh shodih spregovorimo prihodnji teden.

— **Janez, kje si!** „Sram me je, ker „Slov. Gosp.“ zagovarja moje zvezarje, kateri so prelomili kompromis pri volitvah v brežiški okrajni zastop.“

— **Katoliško poštenje.** „Slovenec“ glasilo slovenskega katoliškega duhovstva bi rad po ligurijanskem običaju odvrnil od sebe nejevoljo, ki jo je vzbudilo v slovenskem narodu njegovo in njegovih žurnalistiških bratov trdovratno molčanje o zadnjem sodnem imenovanju na Štajerskem. Da bi se mu to tem sigurnejše posrečilo, je zopet privlekel staro laž na dan, zaradi katere je bil že nekolikokrat obrcan in oklofutani. Toda tak le katoliški list in tintomazi, ki pišejo vanj te notice, nimajo časti, zato mirno vtaknejo klofute in brce in molče tako dolgo, dokler mislijo, da so ljudje že pozabili na skupljeno kazen, potem zopet ponove svoje laži. Tako dela tudi katoliški „Slovenec“. Ta list, kateri ni prinesel ne besedice protesta proti zadnjim sodnim imenovanjem na Štajerskem, piše 9. t. m. o tem: „... morajo vedeti na obeh straneh (t. j. na strani „Kmečke zveze“ in na strani „Narodne stranke“), da je zadnjim sodnim imenovanjem kumoval uskok dr. Ploj, kateri ima z justičnim ministrom debelo prijateljstvo, odkar je šel v znani osebni zadevi dr. Ploju tako velikodušno na roko.“ — Da bodo znali čitatelji dostojnejše oceniti vso lopovščino, ki je izražena v tem podlem sumničenju, je opozarjamo na članke v lanskem letniku „Domovine“, v katerih je bilo to katoliško početje po njega pravi vrednosti ocenjeno in to s stališča morale, človeške dostojnosti in političnega poštenja. „Slovenca“, dr. Šusteršiča in vse veličine S. L. S., kakor tudi vse katoliške tintenstrolče je od takrat minolo veselje dotakniti se zopet te laži. Sedaj, ko so mislili, da je vse zopet pozabljeno, so jo zopet privlekli na dan in zastrupljajo z njo svoje verne, a še bolj nerazsodne „ovčice“. Za „Slovenca“, „Slov. Gosp.“ in podobne liste so moralno odgovorni katoliški duhovniki. Duhovniki določajo smer teh listov ter je oživljajo, oprostite, s svojim „duhom“. Vsemu slovenskemu svetu je znano, da ti katoliški listi tako rekoč žive od laži, da je jednega teh urednikov, Korošca, lansko leto v našem listu imenoval g. Spindler javno lažnikom in da dotični gospod na to ni reagiral. In glejte, nedavno je neko sodišče utemeljevalo svojo oprostno razsodbo s trditvijo, da ni misliti, da bi katoliški duhovnik govoril vedoma neresnico! — Ti listi pa, ki so glasila slovenskega duhovstva, za katere se vse slovensko duhovstvo v službi in izven službe zavzema in je širi med ljudstvom, kot edino v pravem katoliškem, do cela v edino pravem krščanskem duhu pisane slov. liste, ti listi so dan na dan polni laži in obrekovanj, za katere so moralno odgovorni ne za sodišča podpisani uredniški fantomi, ampak katoliški duhovniki in doktorji sv. Pisma. I s tem žurnalistiškim početjem se proglašajo solidarnimi vsi oni duhovniki, kateri te liste naročajo, med ljudstvom širijo in za nje pišejo. Vse to je znano vsem na Slovenskem; neznano je samo onim sodnikom, ki so izdali tako čudno utemeljeno razsodbo. In vendar se „Slovenec“ drzne sumničiti dr. Ploja, da ima tajne zveze z justičnim ministrom, kateri je še nedavno v proračunskem odseku slovesno izjavil, da nima na sodnike nikakega vpliva, ker so neodvisni in nedotakljivi. Zato pač ni mogel vstaviti pravde proti Ploju, kakor tudi ni mogel zaprečiti omenjene oprostilne razsodbe, ki v svojih razlogih pravi, da ni misliti, da bi katoliški duhovnik vedoma govoril neresnico.

Ljudstvo ima svojo glavo in misli z njo, zato vas spoznava od dne do dne bolj. Le bodite predrzni, čim predrznejši tem hitreje pridete na konec.

— **V Gornjemgradu** so hoteli domačini, kateri pa so naprednega mišljenja, ustanoviti pašniško zadrugo. Ustanovitev pa je preprečil ljubljanski škof Anton Bonaventura, kateri ni hotel storiti tega smrtnega greha, da bi se liberalne krave pasle na njegovih planinah. — V misel nam hodi tu povest o admontskem sramežljivem biku in pa okolščina, da se razni kaplani in fajmoštri prav nič ne bojijo smrtnega greha pobirati in beračiti okrog naprednjakov za bernjo. Svetujemo tu najpriprostejše sredstvo: Klin s klinom! Bodete videli, da bodo najprej kričali: vera je v nevarnosti, potem pa bodo umolkni in postali prav ponižni.

— **V Št. Jurju ob Taboru** je ustanovil g. Vladimir Pušenjak v zvezi z župnikom Zdolškom brez vsake potrebe rajfajznovko, seveda protizavod že obstoječi rajfajznovki, katera po njenem lepem denarnem prometu soditi, zelo dobro deluje. Ima pa to napako, da nima v njej glavne in jedine besede fajmošter Zdolšek. Ne vemo, ali imajo danes duhovniki nalogo le delati združbe, hujskati farane med seboj in kmetom naravnost škodo delati? Treba bode proti temu gospodu enkrat odločno in brezobzirno nastopiti: Zdolšek se naj briga za cerkev, druge posle si bomo že opravili sami!

— **V Nazarje** sta dostikrat romala iz mozirske okolice stric in nečakinja k raznim pobožnim opravilom in vajam. On je gorel bolj za mladeniško družbo, ona pa si je iskala utehe v dekliški družbi. Ne vemo, katere svetnike in svetnice je najbolj častila; morda sv. Antona, morda sv. Ano ali pa oba. Prišla je namreč njena mamica v Mozirje in iskala po trgovinah in pri takih modrih ženicah, katere se na zdravljenje veliko razumejo, čudotvornega zdravila za šestnajstletno hčerko, katera je jela zadnje čase nevarno otekati. Ker ga ni dobila, je šla v Celje; tam pa hudomušni in hudobni zdravnik zopet ni zapisal nobenega zdravila temveč le tople kopelji. Mamica še ni obupala; šla je še enkrat po zdravila v Mozirje, a ko se je vrnila, je hčerka že porodila luštnega kodrolaščka, sinka. To se je dobra ženica začudila, kak sad rodi včasih prevelika pobožnost!

— **Slaba državna cesta.** Dobili smo več pritožb, da je oni del državne ceste, ki pelje mimo „Kristinenhofa“, v tako slabem stanju, da se je bati pešcu, da pusti čevlje v blatu in da se mora živina že pri mali teži zelo mučiti, ako hoče voz iz blata izvleči. Nekateri so mnenja, da je tistemu vednemu blatu vzrok živ plot, ki si ga je nasadil posestnik „Kristinenhofa“, g. Janič iz Gaberja in snaženje. Tisti plot dela tam neprestano senco in brani vetru prost dostop na cesto, da jo posuši. Vpraša nas več voznikov, ali se ne bi mogel Janič prisiliti, da bi omenjeno živo mejo odstranil? Vemo, da je Janiču na njej veliko lažje; ne vemo pa, zakaj bi morali ljudje in vozniki po blatu gaziti radi nje. Naj bi si okr. glavarstvo stvar ogledalo in vzelo v pretres.

— **Samomor.** Delavec Golob, doma iz Stanoskega v slovenjbiški okraju, zadnji čas uslužben pri tvrdki Lapp v Rottenmannu na Zg. Štajerju, si je te dni hotel na vsak način vzeti življenje: prerezal si je vrat z britvo in se ob enem obesil z jermenom na vrata. Bori se s smrtjo.

— **Volilna shoda** priredi to nedeljo državni in dež. poslanec dr. Ploj pri Sv. Janžu na Dravskem polju (dopoldan) in v Žetalah.

— „Slovenski Gospodar“ proti slovenskim sodnikom. Ta čedni mariborski list piše v št. 10: „...dobivamo iz krogov naših kmečkih pristašev pisma, v katerih se nam opisujejo slučaj, kako nastopajo po nekod nekateri slovenski uradniki proti pristašem „Sl. kmečke zveze“. Nekateri slučaj, so res vnebovpijoči in mi lahko povemo, da slov. kmetje niso imeli niti od Nemcev toliko prestati. Vsa pisma smo izročili dr. Korošcu, da navede te slučaj, tudi v proračunskem odseku.“ Nesramnejše hujskarije proti našim sodnikom si pač ne moremo misliti; ker je še posebej naperjena proti slovenskim sodnikom, jo že izrabljajo nemški listi. „Slov. Gospodar“ in ptujski „Štajerc“ sta si v tej stvari draga brata. Oba zahtevata, da morajo biti njuni surovi, napiti in nahujskani pristaši na vsak način pred sodnijo oproščeni, če tudi so napadli mirne ljudi v interesu nemškutarstva ali vere z noži, kamenjem in koli. Radovedni smo, ali je med tistimi „pismi“ dr. Korošca tudi pritožba kaplana Luskarja proti svoji obsodbi, zato, kar je z bikovko pretepel starega moža? Ali krščansko-socialnega mladeniča Peska, ki je žalskega tržana Šušteriča z nožem smrtno nevarno ranil? Taki izbruhi in taka pisava more le nahujskane zvezarje navajati k novim surovostim in napadom na politične nasprotnike, ker si bodo mislili, da jih čuva njih stranka pred obsodbo. — „Slov. Gospodar“ pa naj bo prepričan, da mu mora hrbet obrniti vsak dostojen človek na Spod. Štajerskem, njemu in duhovništvu, katero ga na tak način urejuje. **Kajti tako izpodkopavanje ugleda slovenskih sodnikov mora napraviti iluzorično vsako naše delo in trud, da dosežemo slovenske sodnike.** Komu to koristi? Ako človek pogleda na „Gospodarja“ in njegove ljudi, se ne more vzdržati studa nad takim sleparjenjem ljudstva in da se točneje izrazimo — falotstvom.

— Brzjavke „Slov. Gospodarja“. „Slov. Gospodar“ si da včeraj przojaviti iz Gorice, da je v kmečki skupini zmagala slovenska kmečka zveza, Gospoda Berbuč in Kosmač imata veliko večino glasov. — Gospodje, dovolite, da vas malo popravimo. Na malenkost, da se tamošnji klerikalci ne imenujejo „Kmečka zveza“, temveč „Slov. ljudska (?) stranka“, se ne bomo niti mnogo ozirali. Samo pripomnimo, da so si ustanovili naprejni kmetje na Goriškem lastno „kmečko stranko“, katera mnogo obeta. A taista velika večina penzioniranega profesorja in odslej tudi penzioniranega deželnega odbornika Berbuča znaša 3 glase, Kosmačeva pa 166 glasov. Za naprednjaka Obljubka je bilo namreč v goriški okolici oddanih 1133 glasov, za Berbuča 1136 glasov, za naprednega Juretiča v tolminskem okraju 618 glasov, za Kosmača 784 glasov. — Naj „Slov. Gosp.“ tudi pove, da so slov. agrarci in naprednjaki sedaj na Goriškem v večini proti 5 klerikalcem in da naprednjaki ne bodo več dovolili, da bi kakšni penzionirani in neodločni profesorji bili deželni odborniki kakor je to šega po Slovenskem. — Ker se Verstovšek v „Sl. Gosp.“ žalosti, da se „Narodni list“ ni spomnil njegovih škartindljev, ga mi potolažimo: povemo mu namreč, da mesta deželnih odbornikov niso tudi za to, da bi jih zasedli in zastoj vlekli plačo taki mladi profesorji kakor je on, da bi potem po slavnih vzgledih kimali nemškim odbornikom in deželni vladi.

— Knjižice „Slov. Matice“ so došle. Letos jih je 7. z „Letopisom“ vred, ki izkazuje lep prirastek novih članov, 8.

— O shodu „Kmečke zveze“ v Braslovčah poroča „Slov. Gospodar“, da je uspel „izvrstno“. Udeležencev je bilo — 300. Menimo, da smo dovolj povedali.

— Proračuni okrajnih zastopov se objavljajo, tako piše „N. Sl. Št.“, prav vztrajno po nemških listih. Slovenski okr. zastopi na Sp. Štajerskem pa ne dajo razun dveh častnih izjem navadno prav ničesar slišati o svojem gospodarstvu. Za take stvari se zanima prav mnogo ljudi, posebno ako so za dotično korporacijo častne.

— Dr. Ravnihar in slovensko sokolstvo. V posebnem dopisu v „Novi Dobi“ izjavlja dr. Ravnihar, da odlaga mesto staroste „Slov. sok. zveze“, mesto odbornika v odboru ljublj. „Sokola“ in da izstopi iz tega društva. Mi smo že svoj čas povedali svoje mnenje o nastopanju kranjskega sokolstva proti dr. Ravniharju in to vzdržujemo še danes nepremenjeno. Ta dogodek nedvomno kaže, da je danes dober del — ali vse? — kranjskega sokolstva na krivi poti.

— Slovensko gledališče v Ljubljani. Gledališka sezona se nagiba k zvršetku in vendar je še toliko gradiva pripravljenega za izvršitev. Neumorna intendantca ljubljanskega gledališča se je preobilo preskrbela z novim repertoarom kakor še nobena do sedaj. Posebno člani slovenske drame so bili preobloženi s študijami in resnim delom, a v letošnji gled. dobi je bila drama na višku. Intendantca je dovolila članom slov. drame v znak priznanja dve benefični predstavi. Ker se je letos gojila drama resnega žanra in literarne vrednosti, so si izbrali člani slovenske drame za dan 25. marca popoldne ob 3. uri čarobno igro „Pepelko“ in za dan 1. aprila kot zaključno in benefično predstavo zvečer ob 8. uri „Pot okoli zemlje v 80 dneh.“ Igre, ki so imele svojedobno veliko privlačno silo. Ta dva komada se najskrbneje pripravljata in na novo inscenirata. V najkrajšem času se pa vprizori znani Aleks. Dumasov igrokaz „Francillon“. H koncu sezone pa pride mladi, nadejalni pisatelj Robida letos drugič do besede in se vprizore njegove tri enodejanke „Venus Demon.“ — Kakor lansko leto, tudi letos žele člani slov. drame vprizoriti v Celju nekaj najbolj vspelih iger iz letošnjega repertoarja po končani sezoni v Ljubljani in se nadejajo od strani slov. celjskega občinstva prijaznega odmeva.

— Gledališka predstava „Revizor“ dne 15. t. m. v Mariboru. Ker se vsem cenjenim rodbinam in posameznikom niso mogla doposlati posebna vabila za gledališko predstavo „Revizor“, vabi društveni odbor „Triglava“ tem potom še enkrat vljudno na mnogoštevilno udeležbo. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— Drobne mariborske novice. Raznašalec kruha K. Mavko v Mariboru je poveril 150 K. Vtaknili so ga v kajho. — Porotno sodišče je obsodilo Štefana Čelofiga iz Gorice pri Pragerskem k triletni ječi, ker je z vilami prebil lobanjo Fr. Šramlu, ki je vsled tega umrl. — Obsojen je viničarski sin Sattler k dveletni ječi, ker je brez vsakega vzroka težko telesno poškodoval posestnika Erlača.

— V Mariboru so stopili krojaški delavci z delodajalci v pogovor zaradi upeljave tarifa.

— Cerkveni nabiralniki po Slovenskih goricah so se v zadnjem času tatičem zelo priljubili. Praznijo jih pridno. Nedavno tega smo poročali, da so obiskali razne cerkve v ormoškem okraju in Ptuj, sedaj pa čitamo, da so izpraznili tudi v Zg. Radgoni cerkvene nabiralnike, še onega v žagradu niso izpustili. Tat je moral biti zelo

hudomušen človek; pustil je v nabiralnikih 3 vinarje za seme.

— Za ranami je umrla Jera Jerman v Trbovljah, katero je njen mož v pijanosti osuval z nožem.

— Trboveljska premogokopna družba izplačuje letos od čistega dobička 990.442 K 90% dividend.

— Štajercijanski shod na Metinju so razbili pristaši „Kmečke zveze“. Linhartu se je tedaj enkrat ponesrečila prodaja njegovega slabega nemškutarskega blaga.

— Javna ljudska knjižnica v Studenicah pri Mariboru začne poslovati v nedeljo, dne 15. t. m. v hiši št. 17 Šolske ulice.

— Umrl je v Št. Petru pri Spod. Dravogradu vpokojeni župnik Andr. Kajtna.

— Kletarski nadzorniki še vedno niso nameščeni. Zato se vinogradniki že pritožujejo o počasnosti vlade. Ta pa izjavlja, da je morala poprej slišati mnenje raznih deželnih zborov.

— Igral se je s flobertovo puško ključavničarski učenec Iv. Juršnik v Slovenski Bistrici pred delavnico svojega mojstra. Puška se je sprožila in krogla je zadela 13 letno deklico Marijano Dorn, stoječo v hišni veži. Vendar pa rana ni nevarna.

— Novi predpisi za zrelostne izpite na gimnazijah in realkah so že izšli. Prihodnjič govorimo natančneje o njih.

— Iz Brežic. Pisalo in namigavalo se je že tuhtam, da bode okrajni zastop v Brežicah radi tega, ker mesto ni hotelo voliti svojih zastopnikov, kmalu razpuščen in da bode imenovan baron Moscon kot vladni komisar. To bi pa vendar bila lepa.

Res Nemcem se pri nas v Avstriji nikdar in nikjer slabo ne godi. Oni naj zmagajo ali propadejo, vedno vladajo le oni. Okrajni zastop je prišel sedaj po večini v roke slovenske stranke in se mora pač vsakemu pametnemu in pravičnemu človeku dozdevati nemogoče, da bi naj postal sedaj vladni komisar prejšnji načelnik, ki je bil vendar vzet iz nemške stranke, ker je ta imela prej večino v okrajnem zastopu. To je naravnost zausnica Slovincem v obraz, da bi naj sedaj oni isti načelnik, ki je poprej v okrajnem zastopu načeloval s pomočjo nasprotne stran'e, bil vladni komisar.

Mi zahtevamo, da naj bode vladni komisar človek, do katerega imamo mi Slovenci lahko zaupanje, ne pa naš nasprotnik. Kako je vendar vlada, ko je bil celjski okrajni zastop razpuščen, čisto drugače postopala?

Slovinci so imeli večino v okrajnem zastopu. Vlada pa ni morebiti imenovala kot vladnega komisarja prejšnjega načelnika ali kacega bivšega slovenskega okrajnega odbornika, marveč političnega uradnika, samo da se Nemci ne bi mogli pritožiti.

Onoisto se naj zahteva tudi sedaj od vlade, ker to vendar ne more biti dopuščeno, da bi se nam drug kruh rezal, kakor Nemcem.

Vi gospodje deželni in državni poslanci, ki zastopate brežiški okraj, zanimajte se za to stvar, potegujte se za naše pravice, pa ne takrat, ko bode že morebiti prepozno.

Javnost je storila svojo dolžnost, da vas je opozorila na to.

— Novo živinsko kužno postavo je izdelalo poljedelsko ministerstvo. Sedaj se še vrše tozadevna posvetovanja med prizadetimi ministerstvi, potem ga bodo še pred predložitvijo v državnem zboru pregledale razne korporacije, (poljedelski svet, drž. veter. svet itd.). Postava je za naše kmečko ljudstvo velikega pomena, zato že opozarjamo danes naše kmečke poslance na njo.

— C. kr. germanizacija okrajnega sodišča in davkarije v Konjicah. Na drugem mestu priobčujemo vzgled, ki jasno dovolj govori, kako se „slovenski“ uraduje v tukajšnji davkariji. Dostavimo še, da so se vpeljale na davkariji in tudi pri okrajni sodniji, katero vodi sedaj rojeni „Nemec“. Doležal izključno nemške pobotnice. Taka izzivanja in tako preziranje slovensčine si dovoljujejo predrzni nemško-nacionalni uradniki v popolnoma slovenskem okraju!

— Iz Konjic. Kaplan Preglej še nima miru. Odkar se mu je ponesrečil napad na staro konjiško „Posojilnico“ študira sedaj, kako bi jo drugače oškodoval. Zadnje nedeljo je sklical pri Pozebu shod, tajen seveda. (Menda zato, ker se javnosti boji? Kdor ima poštene namene storiti kaj v blagor in gospodarsko povzdigo ljudstva, lahko javno nastopi; kdor teh nima, se pač mora skrivati.) Nadebudni njegovi posojilniški kandidati so se shoda udeležili in se posvetovali o ustanovitvi protiposojilnice. Reklama že gre med ljudstvom: dobila se bodo brezobrestna posojila. Kdo širi te vesti, nam še ni znano. Morda bo dajal taka posojila kaplan Preglej ali mariborski profesor Verstovšek?

— Iz Konjic se nam piše; Zadnje soboto, dne 7. marca je bil sklican občni zbor Posojilnice v Konjicah. Posojilnico vodijo možje, ki uživajo v Konjicah in okolici obče spoštovanje in zaupanje. Štiriindvajset let vodijo skoro jedni in isti gospodje posojilnico in skrbje za nje ugled in red. Celih štiriindvajset let niso prišli okoliški kmetje do prepričanja, da sedanjí odbor ni pravi in da ne zasluži zaupanja posojilničarjev. Letos pa jih je naučil kaplan Preglej, kateri hujska naše ljudi proti vsem, kateri se nočejo in tudi v koristi naroda, katere pač bolje pojmiyo kakor politikujoči in narod hujskajoči kaplani, ne morejo ukloniti njegovi komandi, naučil nekaj drugega: hoteli so strmoglaviti stari odbor in spraviti v njega razun dosejanega g. načelnika same nove odbornike, može, ki nimajo pojma, kako se vodi denarni zavod. Žal, da so šli nekateri možje mlademu in neizkušnemu kaplanu na lim. Dosegli niso ničesar. — Samo splošno bi pripomnili, da delovanje duhovnikov kakor je kaplan Preglej ne rodi nobenega dobrega sadu temveč le sovraštvo in neednost tam, kjer bi bila edinost nujno potrebna. Zato proč z njimi!

— Podravske podružnice „Prosvete“ v Mariboru so darovali nadalje še g. Ivan Elsbacher, Laški trg 5 K, g. Feliks Ferk, zdravnik in posestnik, Maribor 4 K, g. Viktor Glaser, veleposestnik, Ruše 5 K, g. dr. Fran Horvat, c. kr. notar v Brežicah 5 K, g. dr. Fran Jurtela, odvetnik v Ptuj 20 K, g. dr. Viktor Kac, zobozdravnik v Mariboru 5 K, g. dr. Janko Serbec, zdravnik, Celje 5 K, g. Jakob Zdravec, veleposestnik, Središče 2 K. Vsem požrtvovalnim darovateljem izreka naj iskrenejšo zahvalo. Odbor.

— Zaprl so v Ljutomeru na Zg. Štajerskem deklo Roza Mihelin iz Bizeljskega, ker je v kavarni „Feldapoteke“ v Mültau blizu Ljubnega, kjer je služila, ukradla blagajničarki zlat prstan, vreden 80 K in ga dala svojemu ljubčku.

— Jezikovno vprašanje v Dalmaciji se bliža svoji rešitvi. Vodja dalm. namestnije (namestnik Nardelli je na dopustu) dvorni svetnik Tončič je bil te dni na Dunaj poklican, da poroča o rešitvi uradnega jezikovnega vprašanja v Dalmaciji. Vlada bo skoraj gotovo dovolila tudi notranji hrvaški uradni jezih, kar je za Dalmacijo popolno naravno.

— **Županska organizacija v ormoškem okraju.** K dopisu zadnje številke „Domovine“ sledeče pojasnilo: V minulemu letu vršile so se nove občinske volitve v okraju. Izvoljenih je več novih županov, kateri (razumljivo) še uradovanja niso večji in mislijo, da morajo na nemške dopise tudi nemško odgovarjati.

V očigled tega določil se je v januarju t. l. shod županov v Ormožu — pa župani zgornjega dela okraja so izostali in zakaj? Verodostojna oseba je izpovedala, da tam nek župan ruje na tej organizaciji in odsvetuje sosednim županom udeležbo. Mož se zaradi svoje službe že od začetka odteguje shodom, ker se boji zameriti svoji nemški direkciji, sedaj pa mu pride politika, (katera v to organizacijo ne spada) prav; kot strasten pristaš „Km. zveze“ obsoja vse, kar je slovensko, ako ni prirojeno pravilom „Km. z.“

— V Ormožu se hoče nastaniti nek Nemec iz Gradca, mag. pharm. Trautvetter z lekarno. Lekarna je sicer za okraj potrebna, a ljudstvo bo zopet bogatilo v mestu — Nemca.

— Še štajercijanski shod na Ptujski gori. Graški „Tagblatt“ je moral sedaj prisiljen prinesiti popravek in priobčiti resnico o nastopu g. učitelja Klemenčiča. List je prišel v zadrego, iz katere si ne ve drugače pomagati kakor s staro frazo, da „slovenski agitatorji“ vedno govore o — Nemcih neresnico. Ta popravek stavi tudi gonjo spodnještajerskih, posebe ptujskih nemškutarjev proti gosp. dr. Sagadinu v Ptuj, katerega dolže pristanske obsodbe, v dovolj jasno luč.

— Ponesrečil se je na postaji Sv. Danijel na Primorskem 32 letni oženjeni kurjač I. Gerkman iz Celja. Zlomil si je desno nogo in ima več ran po celem telesu. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico usmiljenih bratov.

— Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je orjak Roškar v „poldrugournem govoru pojasnjeval, kako se trudijo kmečki poslanci (farovške zveze) za olajšavo kmečkega bremena“. Žal, da Roškar ni povedal, s kakšnim navdušenjem so se pehali za škodljivo nagodbo z Ogrsko in da ga takrat, ko se je glasovalo za doslej še edini ljudstvu koristen predlog, namreč za znižanje sladkornega davka, ni bilo v zbornici. Uspehov tega „dela“ Roškarskega še ni nikjer niti najmanj videti in jih nikoli ne bode.

— „Znanstveno knjižnico“ bodo začeli izdajati z aprilom narodno-radikalni visokošolci v založbi „Omladine“. Izhajala bo v mesečnih sešitkih po 4—5 pol kolikor možno ceno. Program te „znanstvene knjižnice“ obsega svetovno znana dela na polju filozofije, sicerologije in političnih ved; stremilo se bo pa tudi za originalnimi slovenskimi deli. Namen „zn. knj.“ je pred vsem slov. dijaštvo in tudi izobraženstvo informirati o važnih znanstvenih in kulturnih vprašanjih ter vzbujati zanimanje za nadaljno samostojno proučevanje. Kot prvo delo izide krasna knjiga Drtinova: „Myšlenkový vývoj evropského lidstva“. (Razvoj mišljenja evrop. nar.). Knjiga izide na 25 in pol polah v 6 mesečnih zvezkih, ki bodo stali 50—60 vinarjev. — To podjetje, čegar potrebe nam pač ne bo treba posebej utemeljevati, toplo priporočamo vsej spodnještajerski slovenski inteligenci.

— Iz Gradca. (Višje kulti-virani Nemci!) V gostilniški obednici sedita dva pristna Germana, en žurnalista in en učitelj sudmarkovske šole; človek bi po njunem govoru in vedenju skoro sodil, da sta pravkar ušla naravnost iz „Tentoburgerwalda“. Njun pogovor se suče o napredku Slovanov in posebej nas Slovencev in o

vzrokih tega kulturnega pojava. Med pogovorom omeni žurnalista, da je n. pr. v Gradcu četrtina prebivalstva slovenskega ali vsaj slovanskega pokolenja. Nato našteje učitelj sredstva, kako bi se dalo take pojave paralizirati in navede kako gre on slovenstvu na kapo. Če namreč spregovori kateri otrok v ljudski šoli slovensko besedo mu zapre sapo z besedami: „Hier wird nicht gekrötet! Die windische Sprache ist eine Krötensprache.“ Preznamenite besede za nemškega pedagoga, ki nosi blagodejno nemško kulturo med slovenski narod!! Heil!

— Nemško vinogradniško in kmečko zvezo je ustanovilo kmečko prebivalstvo pri Kremsu na Nižjeavstrijskem. Zveza je nestrankska. Ustanovni zbor je izrekel nezaupnico onim kmečkim državnim poslancem (krščansko-socijalnim), kateri so glasovali za nagodbo z Ogrsko in kateri se odločno ne protivijo trgovinski pogodbi s Srbijo, v kolikor hoče oškodovati kmečke koristi. Tudi na Nižjeavstrijskem so začeli ljudje spoznavati, da duhovniške stranke najslabše varujejo kmečke koristi.

— Zagrebško vseučilišče zaprto. Akademski senat zagrebškega vseučilišča je sklenil v torek vseučilišče na nedoločen čas zapreti, da bi prehitel bana, ki je hotel dati vseučilišče prisilno zapreti.

— Štrajk koperskih učiteljskihnikov je končan. Dijaki zopet zahajajo k poduku. Posledic ne bodo trpeli nobenih, pač pa se jim spolnijo drugo šolsko leto njih jezikovne zahteve.

— Zginil je iz svojega stanovanja v Ljubnem na Zg. Štajerskem že 31. januarja 44 letni krčmar Sernovšnik, pristojen v Mozirje. Zapustil je pismo, v katerem pravi, da si hoče končati življenje.

— Umrl je v Pragi v sredo zjutraj predsednik češke Franc-Jozefove akademije znanosti in član gosposke zbornice Hlavka. Hlavka je ustanovil v Pragi poseben dijaški visokošolski dom, v katerem je našlo zavetišče in hrano tudi že nekaj slovenskih visokošolcev.

— Cene živine v Mariboru, dne 11. marca. Plačevalo se je za 100 kg žive teže: pitani voli 62—68 K, voli za vožnjo 58—64 K, krave 50—58, teleta 52—58 K. Na sejm je bilo prignanih 607 glav.

— Cene živine v Gradcu, 12. marca. Prignanih je bilo na sejm 1281 glav. Cene padajo. Plačevalo se je za 50 kilogr. žive teže: pitani voli 36—40, napol pitani voli 33—35, suhi voli 28—32, pitane krave 27—32, napol pitane krave, 23—26, suhe krave 15—21, biki 26—35 K. Tuji kupci so kupili 620 glav.

— Cene klavne živine na Dunaju. Pretekli teden se je prignalo na sejm 3966 glav, med njimi 3486 glav pitane živine. Plačevalo se je za 100 kilogramov žive teže: ogrski pitani voli od 50—58, gališki pitani voli od 60—89, „nemški“ pitani voli od 69—96, pitanih bikov od 58—70, krave 51—68, suha živina 37—57 kron. Trgovina je bila zelo slaba, cene za 1—3 K pri 100 kg slabše.

Kranjsko.

— Narodno slavlje so priredili ljubljanski naprednjaki objednem z ljubljanskimi Hrvati in Čehi v proslavo naprednih in narodnih zmag na Kranjskem, Češkem in Hrvatskem zadnjo soboto v ljublj. „Narodnem domu“. Slavlja se je udeležilo okrog 600 oseb in 8 naprednih deželnozb. kranjskih poslancev.

— Kranjski deželni zbor bo sklican najbrž meseca julija, klerikalci

bi radi na vsak način imeli deželno-zborsko volilno preosnovo ne morda na podlagi splošne in enake volilne pravice kakor svoje čase! — temveč tako, da bi oškodovali koliko mogoče napredno meščanstvo in zavladali v deželi.

— Kranjski deželni zbor bode po raznih porečilih sklican še tekom meseca marca.

— Postojnsko županstvo prosi vojno ministerstvo za nastanjenje stalne posadke v Postojni.

— Premeščen je notar Ivan Bakovnik iz Senožeč v Metliko.

— Umrla je v torek žena idrijskega župana, g. Natalija Šepetavec.

— Zmrznul je v gozdu pri Jezercu (občina Vrhnika) 21 letni gostačev sin Matevž Albreht iz Grdadola. Napil se je preveč žganja, zgrešil pot in nesrečno končal.

— Umrl je v Dolenji vasi pri Ribnici nadučitelj g. Franc Gregorač. Pogreba 10. t. m. se je udeležila vsa fara, pel je učiteljski zbor, pomnožen s pevci iz Ribnice. G. Gregorač je bil rojen 1862. l. v Idriji. Služboval je v Metliki in Dolenji vasi. N. v m. p.!

— Umrl je v Kamniku umirovljeni general Hlaček, poprejšnji poveljnik pri tamošnji smodnišnici. Veterani so ga spremili na zadnji poti; ko so se po pogrebu zbrali, je zadela njih poveljnika Josipa Kecla srčna kap in je na mestu obležal mrtev.

Primorsko.

— V proslavo napredne zmage v splošni kuriji na Goriškem se vrši v nedeljo zvečer v Gorici „pri Jeleni“ slavnosten komers. Istočasno bodo zažgali po vsej deželi kresove v znamenje, da je konec duhovniške vlade nad Goriškim.

— Tržaški deželni zbor je sklican v pondeljek 16. marca. Vlada bo predložila nov načrt volilnega reda, po katerem bi dobili Slovenci 16 poslancev.

— Zblaznel je v Trstu 36 letni kamnosek Andr. Vatovec, ker ni nikoli ničesar zadel v loteriji.

— Zastrupila in v morju pri Trstu utopila je svojega nezakonskega otroka 22 letna M. Križanec iz Rogatca. Prijeli so jo v Pulju.

Druge slovanske dežele.

— Testament predsednika Hlavke. Ravno kar umrli predsednik češke akademije znanosti in umetnosti je postavil v svojem testamentu glavnim dedičem svojega velikega premoženja: „Ustanovo Josipa, Mirije in Zdenke Hlavkovih“. Čisti dohodek tega premoženja se naj razdeli tako-le: 70% na podporo znanstvene, umetniške in slovstvene delavnosti češkega naroda, 30% v podporo zmožnih in pridnih slušateljev čeških visokih šol v Pragi. Pravila ustanove je izdelal Hlavka sam, protektor ustanove je knez Juri Lobkovic kot zastopnik protektorja češke akademije. Upravni svet volijo: Češka akademija, dijaški kolegiji in izvrševalci testamenta. Hlavkovo premoženje je baje vredno 14 milijonov kron. To premoženje obsega 5 hiš na Dunaju, 2 hiši v Pragi, veleposestvo v Lužany, vloge v Deželni banki v znesku 1.600.000 K. Inventura še ni končana.

— 250 letnico svojega obstanka bo slavila letos dne 27. in 28. junija gimnazija v Slanem na Češkem.

Svetovne vesti.

— Požiga nekdo v Berlinu. Doslej je nastal ogenj v 23 ogelnih hišah, na katere je imel požigalec posebno piko. Zadnja dva požara pa se nista vršila v ogelnih, temveč v navadnih hišah. Policija še požigalca, oziroma požigalcev ni dobila.

— Cerkev v nevarnosti. Cerkev sv. Petra na Dunaju v 1. okraju je v nevarnosti, da se sesuje. Nedolgo tega je dognala posebna komisija, da je poslopje znotraj in zunaj zelo poškodovano.

— Ločitev zakona na Francoskem. Tudi francoski senat je sprejel zakonski načrt, da se spremeni začasna zakonska ločitev na zahtevo moža ali žene po preteku treh let v zakonito ločitev zakona.

— Kmečka vstaja na Rumunskem. Tudi letos so se že pričeli nemiri na Rumunskem, zlasti v Moldavi. Kmečkemu ljudstvu manjka zemlje, zato jo zahteva od veleposestnikov v najem. Ker je ti nočejo dati, se punta. Vlada je že v one kraje razposlala vsa polna vojaštva. Nemiri nam bodo tem bolj razumljivi, ako pomislimo, da je na Rumunskem skoraj dve tretjini vse zemlje v rokah veleposestnikov, med kmečkim ljudstvom pa je največ malih posestnikov, kateri si ne morejo pridelati na svojem dovolj kruha.

— Pet otrok umorjenih. V Würzburgu na Nemškem je imel neki Hoefling s svojima pastorkama šest otrok, od katerih pa le eden živi. Ostale sta nečloveški materi s Hoeflingovo pomočjo usmrtili. Jednega otroka je mati tako dolgo pod vodo držala, da je bil mrtev.

— 500.000 železniških uslužbenec so odpustile od 1. januarja do danes ameriške železniške družbe. S 1. aprilom bo tretjina vseh železniških uslužbencev brez kruha. Vodstva železnic pravijo, da je bolje znižati število osebja kakor pa znižati plače in imeti potem plačilne boje.

— Volitve zastopstva trg. pomočnikov v dunajsko trg. in obrtno zbornico so se končale z zmago socijalnih demokratov, ki so dobili 9258 glasov proti združenim kršč. socijalcem in nemškimi nacionalcem, kateri so dobili 3210 glasov.

Društvene vesti.

— Šaleška podružnica slov. plan. društva ima svoj občni zbor v soboto, dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer v hotelu „Avstrija“ v Šoštanju. Spored: 1. načelnikov pozdrav, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se bo isti dan in v istih prostorih ob 8. uri zvečer vršil drugi občni zbor, ki bo sklepčen pri vsakem številu članov. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

— Prostovoljna požarna bramba na Polzeli ima v nedeljo dne 15. t. m. svoj redni občni zbor ob 3. uri popoldne v občinski pisarni z navadnim sporedom. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu vabi na I. redni občni zbor, ki se vrši dne 11. marca 1908 ob 8. uri zvečer v prostorih „Zum Stephans-turm“, Klosterwiesgasse s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Glavna poročila: a) tajnikovo, b) blagajnikovo, c) knjižničarjevo, d) gospodarjevo. 4. Poročilo klubov in odsekov. 5. Poročilo revizorjev. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. Slovanski gostje dobrodošli.

— Akad. tehn. društvo „Tabor“, v Gradcu priredi VI. redni obč. zbor v soboto, dne 14. t. m. v društvenih prostorih ob pol 8. uri zvečer. Vspored: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborovo. 3. Sprememba pravil in poslovnik. 4. Slučajnosti.

— Slovensko akadem. društvo „Slovenija“ na Dunaju ima svoj IV. redni občni zbor dne 13. sušca 1908 ob pol 8. uri zvečer v restavraciji „Zum grünen Tor“, VIII, Lerchenfelderstrasse št. 14. Slovanski gostje dobrodošli!

— Akad. društvo slov. agronom. „Kras“ na Dunaju naznanja svoj IV. redni občni zbor, ki se vrši 16. t. m. ob pol 8. uri zvečer v restavraciji „R. Holzer“ XVIII, Türkenschanzstr. 19. Slovanski gostje in prijatelji društva dobrodošli!

— Slovensko akadem. društvo „Adrija“ priredi v sredo, dne 11. t. m. v prostorih restavracije „Učerného pivovaru“ (Karlovo nám.) svoj I. redni občni zbor za pol. tečaj. Gostje, prijatelji društva, dobrodošli!

LISTEK.

Odprto pismo popa Petrova.

V pravoslavni cerkvi že zdavnaj vre nezadovoljnost, katero se je dosedaj z železno disciplino krotilo. In vendar se že leta oglašajo glasovi, zahtevajoči naj se skliče cerkveni zbor, glasovi, katerih niti brezobzirna in koščena pest Pobjedonosceva ni mogla udušiti. Še pred desetimi leti so naložili listom (n. pr. Petrograjskim Vedomostim) za podobne opomine globe — pa časi se spreminjajo. Sedaj se splošno govori o sklicanju cerkvenega zbora, da, sam Sveti Sinod je sprejel to točko v program svoje politike. Pa pojavljajo se še hujše reči: nepokorščina v vrstah duhovstva, uporni duh v nižjem in mlajšem duhovstvu. Izdala ga je duma, v kateri so poslanci-duhovniki zavzeli samostojno stališče, neljubo višjemu duhovstvu. To se je jasno pokazalo celo v sedajni dumi, kaj še le v prejšnjih dveh.

V drugo dumo je bil izvoljen v Petrogradu pop Grigorij Petrov. Sveti Sinod je besnel — saj je vedel, da je ta Petrov garjeva ovčica, zato jo je hotel prav previdno odstraniti z oči javnosti. Zapovedal je Petrovu, naj se da za tri mesece zapreti v kak samostan ter mu je naravnost prepovedal izvrševati poslanski mandat. Petrov je pa ostal in se je postavil na čelo cele skupine pravoslavniških popov, pristašev dumske — levice! Metropolit je zastoj zahteval od vseh izjavo, da so svoje „levičarsko“ prepričanje premenili — zato jim je prepovedal izvrševanje cerkvenih obredov in odločil, naj se izročijo cerkvenemu sodišču.

Pa vse to ni prav nič pomagalo. Nedavno je izšlo v tiskarni „Pravda“ pismo popa G. Petrova na naslov metropolita Antonija. Bomba bi ne bila mogla povzročiti v Svetem Sinodu večje groze nego to pismo, katerega razširjevanje je bilo, seveda, takoj prepovedano. Petrov priznava v njem odkrito svoje dvome in nazore — in nič ni v očeh vseh cerkvenih dostojanstvenikov tako kaznjivo, kot odkritosrčnost.

Čujmo, kaj piše pravoslavni pop o pravoslavni cerkvi. Prisposablja jo cerkvi Božje modrosti v Carjemgradu, v kateri tudi množica pristavb tako zakriva izvirno genialno misel prekrasne stavbe, da jo še le odkriješ in razumeš, ako si notranost cerkve dlje časa pozorno opazoval. Tako so tudi v cerkvi njeni temelji: Kristus in evangeliji tako zakriti, da jih ne moreš zaslediti in spoznati.

Prestrašeni, se moramo še le prepričati o kateri cerkvi govori — da, o pravoslavni . . .

Grigorija Petrova je najbolj razburilo to, da cerkev molči k vsemu, kar je v zadnjih časih vlada počenjala, pa ne samo molčala, celo odobraval je vse krutosti, katerih se je vlada posluževala, da bi deželo „pomirila“. Petrov imenuje to izdajstvo namena cerkve, izdajstvo Kristove resnice, prinašanje človeških žrtev vladi. Piše torej svoje pismo, prepričan, da se bo strinjal z mišljenjem večine ruskega nižjega duhovstva.

Sv. Sinod baš izjavlja, da prekliča prokletstvo, v katero je dal Tolstega, ako jasnopoljanski mislilec zataji svoje krive nauke — in glej, te same krive nauke lahko bere sedaj metropolit Antonij v listu pravoslavnega popa Petrova. Ta kakor Tolstoj očita najbolj

krščanskim državam, da kupujejo naravnost proti duhu evangelijev za milijone orožja za moritev sosedov in domačih nezadovoljnih — ter se vpraša, v čem da se torej razločijo razmere sedanjih krščanskih narodov od narodov paganskih? Saj je tudi tlačenje državljanov popolnoma pagansko. Suženjsko razmerje med vladarjem in vladanimi se smatra za zakonito — in vsak upor proti temu je protipostaven. Koliko krščanske krvi so stala prizadevanja narodov si zboljšati žalostno usodo — koliko nasilstva in divjaštva se je vpotrebilo do sedaj, da se je udušilo ta prizadevanja! V vsej zgodovini ni niti enega edinega kralja ali cesarja, ki bi mogel o sebi reči, da je širil v svoji državi kraljestvo božje. Bili so in so še „maziljenci po božji milosti“, kraljevanja v smislu božjega zakona pa še ni bilo. Bili so in so še absolutizem, nasilstvo, zatiranje.

Nimamo niti krščanskih vladarjev, niti krščanskih pogojev življenja. Višji sloji gospodujejo nad nižjimi, kakor v paganskih časih. Nižjim slojem so vzeli vse: bogastvo, moč, vedo, umetnost, da tudi verstvo, iz katerega so stvorili svojo služkinjo — in milijonom ljudstva so pustili samo siromaštvo in sprostaštvo. Mesto radosti so jim dali pijanstvo, mesto vere prazno vero. In vse, kar so višji sloji ugrabili za se, imenujejo cinično svoje „sveto“ imetje. Ako bi mogli ugrabiti še zrak, nebo in zvezde, proglasili bi tudi to za svoje sveto in nedotakljivo imetje ter bi napravili s tega — vir svojih dohodkov. In ko povzdigne ljudstvo glas za svoje človeške pravice, pošiljajo nad nje njegove brate, oblečene v uniforme, s topovi in puškami . . . Je li to krščanstvo?

Veliko krivdo za vse to pripisuje — višjemu duhovstvu, katero ne samo, da si ni prizadevalo, uplivati na razvoj držav v resnici v Kristusovem duhu, ki je mariveč samo od njih prevzelo vnanji blesk, organizacijo, običaje, nasilstva in kazni . . . Namesto kraljestva božjega je nastalo kraljestvo duhovstva — in sicer kraljestvo višjega duhovstva, ki pravi o sebi: „Cerkev — smo mi.“ Da bi se jim nikdo ne upiral, razdelili so si vlado s posvetno oblastjo. Zato so držali tudi proti najbrezbožnejšim vladam ljudstvo v suženjski pokornosti učeč, da vsaka oblast je od Boga. Po celi državi morijo sedaj ljudi s svinčenkami in vrvo. „Je ta oblast tudi od Boga?“ — vpraša Petrov ter ogorčeno dostavlja: Saj vendar ni mogoče valiti na Boga vse zločine, vsa divjaštva in vse krvavo tlačenje, katero zagreša vlada!

Potem zasleduje na kratko cerkveni razvoj do Pobjedonosceva ter pravi: Pobjedonoscev je samo močno poosobljenje vže danega teka cerkvenega življenja. Pobjedonoscevsčina je bila že pred Pobjedonoscem. To vse je samo odgojeno in moralno skrvavelo bizantinstvo, katero si daje ime krščanstva. Pobjedonoscevsčina in bizantinsčina ni od Krista, ampak od hudiča. Pobjedonoscevska cerkev ne potrebuje evangelija, ona se je z njim samo pomirila. Da bi obvarovala svojo moč, je izdala evangelij in samega Krista ter se je prodala državi v službo. Pri nas ni sicer papežtva, zato pa caro-papežtvo. Pri nas je car Glava cerkve (— seveda Glava z velikim G —) dočim je bil v prvotni cerkvi nje glava Kristus . . .

Vladajoče samostansko, bogato duhovstvo je ugrabilo s svojimi mrzlimi, brezdušnimi, koščeni prsti celo rusko cerkev, udušilo je v njej vstvarjajo-

čega duha, vklepilo je evangelij in izročilo cerkev v roke posvetnih močtev. „Sinodalni pobjedonoscevski nauk je pretvoril cerkev, nevesto Kristovo — v vlačugo države.“ Ni ga takega nasilstva, takega prekoračenja državne moči, takega državnega zločina, katerega bi vladajoča cerkev ne pokrila s svojim plaščem, katerega bi ne odobrila, na katerega bi ne položila svojih blagoslovilajočih rok.

Tu dodaje zgodovinsko pripomnjo. Ko so Petra III., čeprav se je bil sam odrekel prestolu, zadavili morilci, katere je najela Katarina in ko je Katarina II. stopala prek umorjeno truplo svojega moža na prestol, pozdravil je metropolit Dimitrij Sečenov novo vladarico s temi besedami: „Gospod je položil krono na tvojo glavo. On ve kako osvoboditi svoje maziljence. Videl je pred seboj tvoje čisto srce, poznal je pota tvoje neomadeževane čistosti. To čudovito kronanje ni delo človeškega razuma in moči, — ne, to je delo neproučne božje previdnosti in modrosti. O tem čudežu bodo pripovedovali proroki, bodo pisali v svojih knjigah zgodovinarji, bodo pripovedovali potomci svojim otrokom ter hvalili velikost božjo.“

Ta govor je najbolj karakterističen izraz sinodalne pobjedonoscevsčine — kajti ta je vedno pripravljena proglasiti vsako vladno nasilstvo za pojav „neproučne božje previdnosti in modrosti“. Po pastirsko-sinodalnih listih in govorih bi se človeku zdelo, da je cilj vsega krščanstva edino le — vzdržanje in okrepljenje propadajočega absolutističnega režima na Ruskem, dodaje Petrov.

Tako početje višjega duhovstva cerkev samo sramoti in ponižuje — pravi dalje. Cerkev ni „zveza v resnici ruskih ljudi“, cerkev ni črno-stenjska organizacija, ampak svetovna mednarodna zveza. Cerkev ne sme smatrati noben vladni sistem za definitivno in nepremisljeno — tak bode še le bodoči sistem kraljestva božjega, v katerem ne bode ne roparstva ne svojevoljnosti, ne nasilstva, ne gospodov, ne slug in sužnjev. Naša cerkev pa z vso silo podpira najslabši sistem, kar jih je v krščanskem svetu . . .

In veliki, bogaboječi, stomilijonski ruski narod leži med tem kakor popotnik v pravljici o usmiljenem Samaritanu: oropan, zbit, skrvavljen. Duhovniki pa, višji pastirji hodijo mimo kakor bi ga ne videli . . . Petrov kliče cerkvi v spomin besede puščavnika Makedonija cesarju Teodoziju ter besede Janeza Zlatoustu metropolitu Fabianu — take besede bi se morale sedaj glasiti iz njihovih ust. Mesto tega pa . . .

Zato izstopa Grigorij Petrov iz te cerkve, ker veruje v drugo, ne bizantinsko, pobjedonoscevsko cerkev. In veruje, da Kristova resnica okrepi tudi rusko cerkev in ruski narod — in vidi v bodočnosti Rusko vzbujeno v novo življenje bodoče, nove dobe.

To je vsebina zanimivega pisma, pri katerem moramo neprestano misliti, da je to pismo pravoslavnega popa in ne zapadnega duhovnika. Evo, taka je ta ruska cerkev, v kateri so slovofili in „slavjanofili“ videli in hoteli po sili videti rešitev Rusije, Slovanstva, in celega sveta! Spregovoriti le bese-

* Katarina II. je znana vsled svojega brezumnega življenja. Za njo ni bilo ne človeških ne božjih ne moralnih zakonov — ne v privatnem in ne v javnem življenju — in vendar je metropolit proslavljal kot — neomadeževano.

dico proti njej, je pomenilo toliko kakor greh zoper Svetega Duha . . .

In sedaj pravi sam pop pravoslavne cerkve o njej to, kar čitamo v Dostojevskega „Velikem Inkvizitorju“ o zapadni cerkvi . . . Morda se že bliža konec sveta . . .

Adolf Černý.

Dopisi.

Od Sv. Barbare v Halozah.

Nekdo si je dovolil na nesramen in docela lažnjiv način blatiti naše „Bralno društvo“ in njega odbor v listih „Naša Moč“ in „Naš Dom“.

V odgovor naj mu služi sledeče:

Tukajšnje „Bralno društvo“ ni „Politično društvo“, zaradi tega se ne ozira na politično strankarstvo ter so njega člani lahko klerikalci kakor tudi narodnjaki, glavni smoter našega društva je, oskrbovati udom potrebnega čtiva po raznih in koristnih knjigah, v naprednem duhu in po primernih časopisih. Od tod tudi ime: „Bralno društvo Napreji!“

Naročeno je naše društvo ne-le na „Slov. Gospodarja“ in „Naš Dom“, ampak osvojilo si je pravico, — ne oziraje se na blebetanje nekaterih sirot, nabaviti si tudi še druge časnike kakor: „Narodni List“, „Domovina“, „Novi Slov. Štajerc“, „Jež“ in „Kmetovalec“.

S tem pa nikakor ne trdimo, da morebiti komu te liste vsilujemo, nasprotno, udje si jih radovoljno in prav marljivo sposojujejo ter je tudi s slastjo čitajo, ker so že prepričani, da kdor hoče priti resnici do dna, mora slišati oba zvona.

Sploh pa recimo: „Ni ga, ki bi nam zapovedoval, kaj da smemo brati še manj pa si to damo reči po gotovih, pritlikavih osebah, ki so za današnji svet brezpomembni!“

Očita se nam med drugim tudi to, da se nahajajo v društveni knjižnici ničvredne knjige. To je v resnici čudno, kajti knjige so po pretežni večini knjige družbe sv. Mohorja, slov. Matic in katoliške bukvarne. — Iz tega se lahko sklepa, da so dotičnemu napadalcu knjige naše knjižnice popolnoma neznane in da vsled tega isti še do danes ni ud „Bralnega društva“, katero napada in blati! Sicer pa slutimo prav dobro, od kod prihaja ta kužni veter. — Nadalje pravi dopisec, da društvo nič ne dela. Tekom svojega obstanka je naše „Bralno društvo“ priredilo več prav sijajnih veselic, katerih lepi dobiček je pripomogel, da so se nakupile knjige, tamburice, sekirice, pesmi in še marsikaj potrebnega za razvoj društva. Društvo se ponaša namreč z dobro izvežbanim pevskim zborom, kakor tudi z marljivimi tamburaši. Vprašajmo se, kdo je pa vodja teh, kdo se je toliko trudil za povzdigo petja in tamburanja? Vsakdo izmed Barbarčanov prav dobro ve in mora reči, da je to g. V. Šerona, ki je ves čas svojega desetletnega tukajšnjega bivanja žrtvoval trud in čas ne-le za društveno petje in tamburanje, ampak on je bil tudi tisti, ki je povzdignil cerkveno petje, s katerim se še danes ponašajo.

Da so pa tamburaši še mladi — (od 14—18 let) tega pa ne boste zamerili; kajti ti imajo še mehkejšje prste nego stari trdoudneži. Ni res, dragi Barbarčani, kako prav nam je prišel tamburaški in pevski zbor pri sprejemu škofa leta 1901. In 1907 in sedanjega g. župnika lansko leto; pevci in tamburaši so bili tisti, ki so znatno povzdignili slovesnost sprejema — seveda ne zato, ker so jih vodili baje liberalni zagrizenci?

Je-li te, kako se vse to lepo vjema? Zdrave pameti Vam je treba gospod dopisnik!

Največja laž pa je, da bi se bil svoječasnno „Slov. Gospodar“ sežigal na našem trgu, pač pa se je ta nesreča pripetila klerikalstvu najbolj sovražnemu listu ptujskemu „Štajercu“.

Iz tega vsega lahko povzamemo, kako umazana so bila obrekovanja v „Naš. Domu“; besede zagrizeni liberalci, sodrga itd. jemljemo s pomilovalnim usmevom na znanje, ob enem pa pribijemo, da je ta revček prepirljiv, nesramen in obrekljiv. Naj bode listom in stranki, kateri služi, na čast!

S tem hočemo za sedaj končati in kličemo Vam še: „Mi vstajamo in Vas je strah!“ Odbor.

Iz Središča. („Rokovnjači“, narodna igra v petih dejanjih.) Minulo nedeljo smo imeli priliko videti na našem domačem odru znamenito narodno igro „Rokovnjači“. Priredilo jo je tukajšnje bralno društvo „Edinost“. To je igra za naše ljudi! Z ozirom na naše bolj skromne razmere (majhen oder itd.) smo se v resnici nekoliko bali, bode li moči to igro njeni vrednosti primerno uprizoriti. Veseli nas, da je bila bojazen neutemeljena. Gosp. režiser je imel srečno roko, ki je razdeljeval uloge, zakaj z mirno vestjo lahko trdimo, da so vsi igralci z ozirom na svojo individualnost rešili svoje uloge prav povoljno. V posameznosti se ne moremo spuščati, omenimo samo, da so bili Nandé, Blaž in Polonica po vsem na svojih mestih. In to so glavne osebe! Dasi je osebam postranskih vlog težko izkazati se, vendar so se vkljub temu nekateri igralci, oziroma igralke posebno odlikovale. Omenjam samo Tončka Obloškega, ki je bil zlasti pozneje kot hlapec France tako izboren, da bi ugajal v tej ulogi na kakem večjem odru in bolj razvajanemu občinstvu. Tudi Janez Rak je prav ugajal in je dokazal znova, da je za take in slične uloge kakor ustvarjen. Jošt Vlagar je naš stari in znani krčmar, ki opravlja skoraj v vseh igrah enako obrt z občudovanja vredno spretnostjo. Naši domači krčmarji so ga začeli zaradi njegove dobro „idoče“ obrti baje že zavidati. O ti ljuba zavist!

Kar se tiče petja, nam je isto ugajalo najbolj v 6. prizoru prvega dejanja (Mencej) in pa petje None ter zbora v prizoru v Črnem grabnu. Čevljar Bojec je bil šaljiv s svojim, središke lokalnosti opevajočim kupletom.

Da pa se ne bode reklo, da samo hvalimo, naj omenimo na kratko nekoliko tega, kar nam ni povsem prišlo. Pri Blažu Mozolu bi imeli opomniti le to, da maskiracija ni bila povsem pogojena. Le naj se pomisli, da je v Govekarjevi igri ta oseba „45 let star kmet“. Našemu Mozolu pa je maskiratelj naložil dobrih 75 let na hrbet, oziroma na glavo. Dalje! Vsi kostumi bi naj bili vsaj približno primerni oni dobi, v kateri se dejanje vrši ali pa bi naj bili moderni, kakršne so imele v igri dame; mešati pa ne kaže. Naréčje, ki so se ga posluževali nekateri moški diletantje, se pač slabo poda „Rokovnjačem“, imelo bi pomen le tedaj, ko bi se rabilo kranjsko, ne pa središko.

Da je govornik spočetka igre omenil na kratko nekaj zgodovinskih podatkov o rokovnjačih, oziroma hotel uvesti prisotnike v umevanje igre, to je povsem srečna misel, škoda le, da se je g. pojasnevalatelj premalo oziral na vsebino igre same. Marsikaj bi se bilo lahko navzočim pojasnilo in ne pripetilo bi se potem, da se je občinstvo uprav v onih prizorih, ki so najbolj pretresljivi — smejalo. Pa to so malenkosti, ki nikakor ne kratijo slave, ki so si jo pridobili igralci, zlasti pa

režiser g. E. Šinko ter vodja pevskih točk g. Fr. Serajnik s prireditvijo te igre.

„Rokovnjači“ se v nedeljo, dne 15. t. m. ponove in nadejati se je zopet tako mnogobrojnega obiska, s kakršnim se je odlikovala prva prireditev. Da je igra privabila tudi mnogo nam ljubih gostov iz Ormoža in središke okolice, kaže, da je bilo zanimanje za „Rokovnjače“ splošno. K.

Rajhenburg. Pretečeni predpust je bil tudi v našem malem trgu kaj živahen. Poleg mnogih domačih veselice je bilo tudi več velikih prireditev, ki so posebno v moralnem oziru izborno uspele. Kot otvoritev predpusta je bil čitalničen vojaški koncert dne 6. prosinca; 26. istega meseca je imelo tuk. gasilno društvo, katero edino ima slov. poveljstvo v Posavju, svojo veselico; 8. svečana se je vršil prvi planinski ples „Posavske podružnice S. P. D.“ in dne 16. svečana ustanovni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Rajhenburg. Videm in okolico, pri katerem je svirala domača godba na lok. Zaključila pa je predpust velika pojedina slaničnikov na Pelpelnicu. Pri vseh prireditvah je bila splošna zadovoljnost in neprisiljena zabava. Do tolikega uspeha so poleg domačinov v prvi vrsti pripomogli vrli Brežičani, Sevnici, Krčani in Videmčani s svojo mnogobrojno vdeležbo. Hvala in čast jim!

Da pa bode mogla čitalnica vršiti svoje veliko dano si nalogo, je pomnožila z mnogimi lepimi knjigami ljudsko knjižnico in postavila nov gledališki oder, ki se odpre dne 19. sušca t. l. z igrami: „Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček“ in „Krojač Fips“. Pred in po igri svira domača godba na lok. Po igri bo prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 v. za osebo, preplačila se hvaležno vsprejemajo.

Pozneje priredi čitalnica vsak mesec najmanj po eno gledališko igro s koncertom in sicer: na Vel. pondeljek, 3. majnika, na Florijansko nedeljo v prid gasilnega društva, na binokostni pondeljek, 5. julija, na dan sv. Cir. in Met. v prid šolski družbi itd.

Želeti bi le bilo, da bi se domačini, posebno okoliški kmetje bolj zanimali za to v narodnem oziru prekoristno društvo ter pogostejše prihajali po knjige in pridnejše posečali društvene prireditve.

Le, ako bode imela čitalnica dovolj moralne in gmotne podpore, bode mogla vršiti svojo nalogo ter širiti omiko in prosveto med našim ljudstvom.

Slovenski Štajerci, spoštujte pred vsem sami svoj narodni jezik! Jaz, kateri te vrstice pišem, nisem Štajerc. pač pa opazujem tamošnje slovenske razmere. To storim, kakor za našo sveto slovensko stvar jako vneti narodnjak z namenom, da se prepričam, napreduje li in kako napreduje naša slovenska stvar na Štajerskem. To storim tem rajši, ker čitam skoraj dan za dnem v vseh naših na Štajerskem izhajajočih domačih listih pritožbe, da naša stvar tam nič kaj ne napreduje, da, še celo nazaduje. Še minoli teden sem čital prav v „Domovini“, da so se na neki veselici ali na nekem plesu v mariborski slovenski čitalnici (!), katera se nahaja v tamošnjem „Narodnem domu“ (!) gospodje z damami skoro izključno nemški razgovarjali (!) in to baje zato, ker je bilo tudi par Nemk navzočih. Da, ako je mogoče, da se na takem mestu nemškutari, kaj ni šele mogoče doma, kaj ne v gostilnah, v javnih prostorih vobče, na ulicah in trgih naših že tako večinoma ponemčenih štajerskih mest in trgov? — Imel

sem že večkrat priliko prepričati se, da se v obiteljih, katere so na glasu, da so slovensko narodne, prav pošteno nemškutari! Gospod in gospa pomenkujeta se med sabo skoro izključno, ali pa kar naravnost izključno nemški. Nemški govore starši s svojimi otroci, in ti med sabo. Slovenščina jim je le za sporazumljenje s svojimi posli in delavci dobra. Da, še celo iz slov. Štajerske na Kranjsko ali Primorsko preseljena slovenska gospoda goji glede konverzacije med sabo isti kult, tako da so vsled tega mogoči slučaji, kakršnih pri drugih narodnostih nikdar in nikdar niso mogoči, ker so ponosni na svojo narodnost in v narodnih stvareh indiferentnosti ne poznajo. Ako poseti slovensko narodni človek na slovenskem Štajerskem gostilne, bodisi v mestih ali pa trgih, v kakem jeziku bo slišal tam našo pristno narodno gospodo, natakarkarja ali pa natakarkarico nagovoriti? Nemško, in naj si bo gostilna še na tako dobrem glasu, da je v narodnih slovenskih rokah.*) Po naših mestnih prodajalnah v Celju, Mariboru, Ptujju i. t. d. v kakem jeziku občujejo naše slovenske dame ali pa gospodje tam? Zopet v nemškem! In to velja tudi o konverzaciji na ulicah in trgih, osobito pa na železnicah. Med tem ko se pomenkujejo italijanski popotniki v kupejih med sabo italijanski, Madžari madžarski, Čehi češki itd., pomenkuje se naša slovenska gospoda — nemški. Dostikrat bi mislil človek, da potuje v društvu samih Nemcev, potem se pa izkaže, da so sopotniki pristni slovenski štajerski gospodje ali gospe, kateri imajo pa to grdo navado, med sabo nemški govoriti. Kako, za Boga, naj pri takih istinitih razmerah naša narodna stvar napreduje, kako naj si naš slovenski jezik od dneva do dneva osvaja večji teren, večjo veljavo? To je pač absolutno nemogoče. To tudi vsled tega, ker je, da se prav od srca izrazim, takorekoč že božje prokletstvo, da naš preprosti narod, po priučanju tujega nemškega jezika kar hrepeni. In komaj si ga v mestnih službah ali pa pri vojakihi za največjo silo prilasti, noče že več slovenski znati, nemškutari, če tudi je že to naravnost smešno. Pa kako ne bo temu tako, ako preprosti naš narod dan za dnem sliši in čuje, da slovenska inteliganca, da naša slovenska gospoda slovensčino tako malo spoštuje, da sama med sabo nemški govori. Kako naj naš preprosti narod slovensčino čisla, spoštuje, kako naj bo na njo ponosen, ako pa vidi, da jo naša gospoda tako malo ceni! Kako čudo potem, da se naši nižji sloji po mestih, in še posebno v nemških, nemški narodnosti prištevajo in ob času ljudskega štetja, nemški občevalni jezik za svojega smatrajo in napovedujejo. Dokler bodo na našem slovenskem Štajerskem glede občevalnega jezika naše inteligence, naše gospe take razmere vladale, je in ostane vsa naša stvar, vsa naša narodna politika neuspešna.

Dalje sledi.

Trubarjev večer na Dunaju. Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov „Sava“ na Dunaju priredilo je dne 6. t. m. „Trubarjev večer“. Brez slovesnih vabil in vspeledov razvil se je ta večer v sijajno manifestacijo slobodnega naziranja in smelo se trdi, da nobena v spomin Trubarja prirejena slavnost po vsebini in številu tukaj podanih misli in ponujanem užitku ne bode dosegla tega večera.

Predsednik akad. društva „Sava“, g. pravnik Suhač, dal je po pozdravu in kratkem uvodnem govoru besedo g. cand. iur. Emilu Jenkotu, kateri je v izbranih besedah slikal dobo delovanja

*) Tako hudo pa res ni, vsaj pri nas v Celju ne! (Prip. uredn.)

Primoža Trubarja ter podal jasno sliko tedanjega kulturnega stanja Slovencev in pomen Trubarjevega nastopa za naš nadaljni kulturni razvoj.

Za posebnost tega večera sta poskrbela bibliotekarja c. in kr. dvorne knjižnice gg. dr. Ivan Prijatelj in dr. Kidrič, katera sta se potrudila iz omenjene knjižnice pridobiti deset Trubarjevih knjig, katerih pomen, vsebino in zgodovino sta omenjena gospoda prijazno raztolmačila. Med temi knjigami je tudi edini svetu znan eksemplar in prva slovenska l. 1550. tiskana knjiga „Abecedarium“.

G. dr. Prijatelj je nato podrobno naslikal vse življenje in delovanje Primoža Trubarja. Povdarjal je posebno jezikovne potežkoče, s katerimi se je imel boriti Trubar pri svojem literarnem delovanju in na podlagi večih dostavkov iz Trubarjevih del sprožil misel, da je Trubar skoraj gotovo hotel ustanoviti slovensko narodno cerkev.

G. pisatelj Ivan Cankar je v temperamentnih besedah govoril o Trubarju in naših razmerah v domovini. Žalosten spomin za slavnostni večer, pravi, je dejstvo, da je ravno Trubarjevo leto za nas najklovernejše. Kakor ob priliki Prešernove slavnosti, tako se tudi danes oglašajo v domovini rodoljubi, kateri brez odmora iščejo, kaj bi slavili, da se zberejo v odseke in volijo predsednike, a nimajo časa, da bi se skušali poučiti o Trubarju samem ali celo razširjati njegovo mišljenje. Večina splošno o njem ne zna nič, pa tudi oni, ki so že kaj slišali o reformaciji, uvrstili bi se mirno v Hrenovo procesjo ter plesali okoli goreče grmade knjig. G. Cankar povdarja splošno slovensko brezpogumnost, ker si sicer ne more tolmačiti ogromnega števila onih, kateri so nekdanj mogočno klicali „proč s popi“, a sedaj so se „prilagodili razmeram“. Govornik pravi, le mladina še ima pravico nadaljevati rodoljubno delo Trubarjevo.

Nato je g. Cankar ob veliki navdušenosti vseh navzočih z mladeniškim ognjem predaval Otona Zupančiča „pesem mladine“ in eno pesem iz cikla „V spomin Aleksandru Murnu“. Med pavzo zapel je že z znano virtuosnostjo g. operni pevec Levar Schumannova grenadirja. Potem je čital g. I. Cankar svojo črtico „Mrovec in njegova slava“. Ta satira prekaša s svojim kipečim sarkazmom celo dolino šentflorjansko. Pisatelj črta o njej, kakor je sam omenil, milje, kjer rasejo naši rodoljubi.

Ta krasen večer bil je dostojanstven izraz mišljenja svobodomiselnega dijaštva, katero ne misli za svoje ideje samo manifestirati, nego tudi te misli razširjati med narodom, kateri je danes ravno tako kot v časih Trubarja popolnoma v oblasti rimskega žezla.

Poleg že imenovanih, bilo je na večeru tudi več akademikov iz „Slovenije“, gospa dr. Prijateljeva, pesnik g. Oton Zupančič, gosp. inženir Štebi, skladatelj g. Jeraj in gosp. Megušar s soprogo. Kakor običajno, so tudi to prireditve „višji krogi“ ignorirali.

— Velik požar je divjal v pondeljek v mestu Kutais na Kavkazu. Pogorelo je več ko 200 hiš. Mnogo ljudi je našlo v plamenu svojo smrt.

— Blazen Šved je streljal v Kristijaniji z ulice na kraljevi grad. Streljal je iz moderne Remington-puške in oddal 10—12 strelcev. Nekateri kroglije so šle skozi okna v sobe. Policisti so ga prijeli in izjavil jim je, da je hotel ustreliti norveškega kralja. Možno se pozna, da je blazen. Kraljeve dvojice sedaj ni v Kristijaniji.

— Odločni kmetje. Glasilo češke kmečke stranke, „Venkov“ poroča, da ne bo 512 posestnikov, članov društva pridelovalcev sladkorne pese, to leto več pridelovalo sladkorne pese, ker združeni sladkorni tovarnarji nočejo priznati njihove organizacije.

Narodni trgovci!

„Slovensko trgovsko društvo“ v Celju je sklenilo vsako leto nabirati med slovenskimi trgovci za inseratni fond. Ta fond je popolnoma ločen od drugega društvenega premoženja in se boče izključno rabiti za različno reklamo vseh narodnih trgovcev na Štajerskem. Marsikateri trgovec si misli: jaz imam dovolj odjemalcev in ne rabim nobene reklame, posebno če je kje sam ali pa ima narodnega trgovca za konkurenta, s katerim sta si pa prijatelja in oba složno prodajata in izhajata. Imamo pa kraje, po katerih so mladi narodni trgovci kot začetrniki, ki se morajo boriti proti bogatim našim nasprotnikom za narodno stvar in za eksistenco. Večkrat se vidi, da nosijo Slovenci velik zavrtke blaga, kateri so polni reklame v blaženi nemščini; in če katerega vprašaš: „Zakaj pa nisi pri slovenskem trgovcu kupil?“ sledi kratek odgovor: „Se ne vem, kateri so slovenski trgovci“. Ker imajo naši narodni trgovci navadno malo začetrnega kapitala in že itak mnogo drugih stroškov, tako da si ne more vsak sam po časopisih in drugače reklame delati, bi bila dolžnost vsakega narodnega trgovca, posebno onih, kateri imajo že dobro upeljane trgovine in ložje pogrešajo, da vsako leto prispevajo primerno vsoto v ta fond. Samo na ta način nam boče mogoče ljudstvo navaditi na slovenske trgovine in postaviti naše trgovstvo in obrtništvo na solidno podlago. Kjer pa bomo imeli enkrat dobre narodne trgovce in dobre narodne obrtnike, tam bo tudi narodna zmaga naša.

Izkaz posredovalnice Slov. trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani in v Celju.

V službo se sprejmejo:
3 poslovodji za na deželo, 3 knjigovodji in korespondenti, 2 potnika, 1 kontorist, 6 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki spekerijske stroke, 4 pomočniki železninarske stroke, 1 kontoristinja, 3 prodajalke, 6 učencev.

Službo iščejo:
3 kontoristi, 4 knjigovodje, — potnik, 20 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov spekerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 4 pomočniki modne in galant. stroke, 15 kontoristinj, 6 blagajničark, 7 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce popolnoma brezplačno, za delojemalce proti mali odškodnini.

PRODAM v Poljčanah

pri cerkvi hišo s 3 sobami — tudi za dve stranki — kuhinjo, jedilno shrambo, kletjo, vrtom, majhno njivo in travnikom. Okolu hiše in v vrtu je zasajeno trsovje za brajde, po travniku sadno drevje. — Lega je mirna, zelena, brez prahu. Na eni strani žvrgolijo ptičke, na drugi je razgled po polju, Dravinji, postaji, Pohorju.
Cena 5.200 K. 177 3-1

J. ŽOLNIR, vpokojeni nadučitelj.

Gostilna

ležeča ob živahni okrajni cesti, v bližini kolodvora Št. Jur ob južni železnici z velikim biskom se da s 1. majem 1908
v najem. Vprašanja se naj pošljejo lastniku

G. Fr. Kartinu v Št. Jurju ob J. Ž.
176 3-1

16 velikih vinskih sodov

v obsegu
približno
800 litrov
je na prodaj.

Pojasnila daje 178 1

uredništvo „DOMOVINE“.

S pohištvom opremljena

soba

s posebnim vhodom v pri-
tličju se odda solidnemu
samcu v Celju. Pojasnila
pri uredništvu. 178 1

Perutninarji!

Palma ozdravi zanesljivo vsako pernato žival. Pokazalo se je v minulem letu kot sigurno sredstvo proti zavratici (difteriji), kugi in proti marsikaterim drugim nevarnim boleznim. Palma je tudi ozdravilo sleherno, za črevesnim nahodom in vnetjem bolno neodrasto in odraslo perutnino, za katero boleznijo bi bila sicer poginila vsa zalega. Palma je obvarovalo vsako pernato žival boleznij. Oskrbite si Palma z navodilom za 1 K neprilepljenih poštnih znamk (po nakaznici 6 v. več!) poštnine prosto: I. E. Weigl, klajni preparati, Maribor, Zofijin trg 3. 140 3-3

Stanje hranilnih vlog —
— 24 1/2 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 900.000 kron.

25 12-3

POZOR! POZOR!

Josip Repič, Polzela

mizarska delavnica s stroji

priporoča svojo veliko zalogo popolnoma izgotovljenih oken, v velikosti do 1-50, 1-60, 1-70, 1-80, 1-90 in 2 m po konkurenčnih cenah. Vrata istotako izgotovljena v velikost od 2, 2-20, 2-30, 2-40 m.

V zalogi je izgotovljeno pohištvo

Zajamčeno solidna in točna postrežba. Načrte za okna in vrata pošiljam na ogled. .

Sprejemem več spretnih mizarskih pomočnikov.

7 9-3

Naročajte plačilne listke
dr. sv. Cirila in Metoda.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

za veselice:

serpentine
kotiljone
čepice

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali po usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade, župnije, okrajne zastope, učiteljsko, župnijske urade, okrajne zastope, učiteljske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vrec: vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah.

Stambilje pečatniki, vignet, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in svetilicami od najpreprostejših do najfinejših izpeljave.

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznana dobro blago. • Solidna in točna postrežba.

Notarski kandidat
začetnik, in
stenograf - strojepisec
se iščeta. — Ponudbe uprav-
ništvu „Domovine“. 3-3

Kupujte narodni kolek!

SUKNA

in modno blago
za obleke pri-
poroča firma

K. Rocian

tvornica za sukno

v Humpolcu

na Češkem.

Tvorniške cene. { Vzorci franko.

Ugodna prilika!

**Proda se
lepa, nova hiša,**

ležeča proti solncu, tik glavne ceste, četrť ure
od mesta Celje. Pri hiši, ki je pripravna za
vsakega rokodelca, je vrt, vodnjak in vse druge
potrebščine. Cena nizka; polovica se lahko plača
pozneje. — Ponudbe pod: **Ugodna prilika,**
Celje, poste restante. — Ustmena pojasnila
daje iz prijaznosti tudi **gosp. Zagoričnik,**
šolovodja v p. Celje, Dolgopolje št. 18. 175 1

Trgovci! Krošnjarji!
Sejmarji!

Nedvomno najceneje kupujete pri
A. Grünspannu na Dunaju II.
Stephaniestr. 18;

tam so zmiraj naprodaj novosti v ga-
lanterijskem, Nürnberškem in papirnem
blagu, največja zaloga dopisnic na
Dunaju. Najnovejša privlačna novost
je moja popolnoma urejena mapa za
pisalne potrebščine. Cenik zastoj in
156 franko. 6-2

Služkinjo 2 učenca

sprejme takoj rodbina, ki biva sedaj v večjem
mestu ter se preseli spomladi na imenitno
grajščino. Pogoji: znanje lepe slovenščine, iz-
kušnje v gospodinjstvu, priporočila od rodbin,
zdravje, srednja starost. Plača po dogovoru.
Ponudbe se naj pošiljajo **g. F. KMETIČ,**
Gradec - Brockmannsgasse 11/g III.
157 5-5

sprejme takoj **Maks Hierländer.**
svečar in medicar v Brežicah. 181 5-1

V Ameriko in Kanado

je najsložnejše in najbolj
gotovo potovanje s

Kunard-progo

Najbližji odhodi iz Trsta:
Ultonija 18. marca 1908, Slavo-
nija 31. marca. Pannonia 14.
aprila 1908. Od Liverpoola:
Lusitania (največji in najkras-
nejši parnik sveta) dne 4./4.,
25./4. in 16./5. Mauretania dne
21./3., 11./4., 2./5. in 23./5.
Pojasnila in vozni listki se dobe pri
Andrej Odlasku, Ljubljana
Slovenske ulice št. 25, poleg cerkve Sv. Jozefa.

POSJOJILNICA V CELJU

POSJOJILNICA V CELJU, ki je
bila leta 1881 z neomejeno zavezo
ustanovljena, šteje sedaj nad 4100
zadrušnikov, kateri imajo vsega
nad 88.000 kron vplačanih
deležev ter ima sedaj nad 6 1/2
milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K rezervnega zaklada.

v lastni hiši
Narodni dom

Posojilnica uraduje
vsak dan od 9. do
12. ure dopoldne
razun nedelje in
= praznikov. =

Hranilne vloge sprejema od vsa-
kega, ako vdi ni član zadruge
ter jih obli tuje po 4 1/2.
Posojilnica pla .je rentni davek
sama, ne da bi ga odtegnila vla-
gateljem. Posojila daje na osobni
ali hipotekarni kredit proti 5 1/2%
= in 5% obrestovanju. =

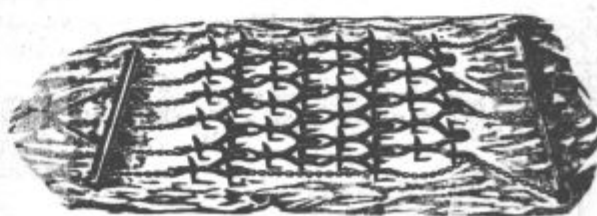
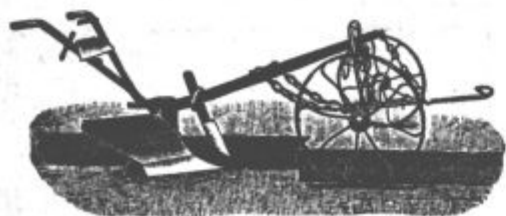
80 48-7

Traverze železo za vezi, najboljše
vrste cement, cevi iz ka-
menščine, strešna lepenka in sploh vse stavbinske potrebščine.

Mrežnate ograje
za vrtove in v razne svrhe, trnjeva žica.

Sesalke, vodovodne cevi in vse pri-
prave za vodovodne naprave.

Plugji, brane, drevesne žage, škarje
za trte, razno poljedeljsko
orodje in najboljši stroji.

Šivalne stroje

in proti ognju in vlamu varne blagajne.

Še je čas za spomladno gnojenje z umetnim gnojem. Kdor rabi

Tomažovo žlindro,

naj gnoji tudi s

Kajnitom ali Kalijevo soljo.

Umetna gnojila vseh vrst, zajamčene kakovosti prodaja
po najnižjih cenah in daje pojasnila ter pošilja po-
učne spise zastoj

trgovina z železnino **„MERKUR“** P. Majdič, Celje.

Oklic.

Javno se naznanja, da se hočeta poročiti:

1. rudar Jože Pertinac, vdovec po ženi Amaliji roj. Zalokar, stanujoči v Gladbecku, sin kmečkega posestnika Martina Pertinaca, stanujočega v Brdu in njegove že umrle soproge Katarine, roj. Šporn, nazadnje stanujoče v Brdu na Avstrijskem,

2. gospodinja Marija Zlobko, stanujoča v Gladbecku, hčer zakonskih kočarjev Antona Zlobko in Marije Zlobko, roj. Mlakar, stanujoča v Drnovem na Avstrijskem.

Razglasi se naj ta oklic v občinah Gladbeck in Hochheide, okraj Mörs ter v Celju na Avstrijskem z oznanilom v Celju izhajajoči „Domovini“.

Slučajni ugovori in zakonski zadržki se naj naznanijo tekom dveh tednov pri podpisnem uradu.

V GLADBECKU, dne 7. marca 1908.

Civilni uradnik kralj. civilnega urada v Gladbecku:

Korte.

179 1

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda.

MARIBOR! MARIBOR!

M. BERDAJS

najstarejša trgovina s semeni
priporoča svojo veliko zalogo raznih vrst
deteljnega, travnega, vrtnarskega in gozdnega
semena po nizki ceni. 180 12-1

Glavna zaloga za Barthelnovo klajno apno.

Glavna zaloga poljskega gipsa, najboljšo
sredstvo za polje in travnike.

Častno priznanje Mariborske poljedelske razstave 1885.

MARIBOR! MARIBOR!

135 26-8

Milan Hočevnar — Celje

Glavni trg št. 10

Priporoča za nakup bližajočih se velikonočnih praznikov:

popolnoma sveže in prve kakovosti rožine, oljke, grozdjice,
mandelne, pignole, lešnike, fige, rožiče, bosanske češpije, arancine,
citronado, čokolado, strd, maslo, pristno svinjsko mast, pšenično
moko vseh števil, izvrsten čaj, rum, konjak, slivovko, vinsko
žganje, brinjovec in vse druge vrste žganja.

Vse vrste vrtnega in poljskega semena, rafije, galice žvepla, bartelnovo
klajno apno, kakor tudi vse vrste cerkvenih sveč, kadilo in oljčno olje.
Rogaško in Radajsko kisel vodo in tudi vse druge mineralne vode.

16 47-10

Pazite

letos pri kupovanju oblek
in drugega manufakturnega
blaga na trgovsko
hišo **R. Stermecki,**
Celje, v kateri se mora
zaradi prezidavanja trgo-
vine velikanska zaloga
novo došlega spomladan-
skega in letnega blaga
popolnoma odprodati. —

Cene čudovito nizke. Vzorce proti vrnitvi na vse
strani franko in zastonj.

IVAN RAVNIKAR, CELJE

priporoča svojo dobro založeno zalogo špecerijskega blaga, suhih
in oljnatih barv, firneža, karboleja, ter vseh vrst lakov. Kupuje
in prodaja deželne pridelke. Zaloga najfinjšega čaja, ruma,
183 zdravilnega konjaka in zdravilnega vina vseh vrst. 1
Vsako konkurenco vzdržujočo kavo, surovo, kakor dvakrat na
teden sveže žgano. — Za postni čas priporočam zlasti sveži
sir, sardine, ruse in morske postrevice na olju in na sveže, suho
in namočeno polenovko (Stockfisch).

Za spomlad imam v zalogi razno vrtno in poljsko seme
preiskano od c. kr. kmetijske družbe. — Poštna naročila se točno izvrše.
NA DEBELO! **NA DROBNO!**

Savinski liker

preiskan in
preizkušen
na ces. kr.
poljedelj-
skem pre-
izkuševališču na Dunaju.

Savinski liker

je pripravljen iz planinskih in
gorskih zelišč, ter se priporoča kot krepčilni
napoj v zdravstvene namene. Lastnik znamke
VINCENC KVEDER žalec v Savinski
dolini, Stajersko.

13 130-26

Nova vinska postava

v obliki plakata
dobiva se v

Zvezni trgovini v Celju

Cena 60 vinarjev, po pošti 70 vinarjev. Znesek se pošlje po nakaznici ali v znamkah.

Vozičke

za otroke, korbe in kovčge za potovanje, taške
za v roko, galice, dežnike in galošne, priporoča

P. Kostič v Celju.

ADAM

Rastlinski liker „ADAM“ slački in grenki je vreden svoje izredne izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.

Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja lastno nastavek iz 20 različnih vrst najzdravilnejših rastlin in korenin ter se vreden svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.

Edini izdelovatelj: F. S. LUKAS v Celju.
Rastlinska destilacija „ADAM“.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Celje • Rotovška ulica 12,
I. nadstropje.

Zadruga „LASTNI DOM“ v Celju

Uradije vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobe vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestuje stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predjme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

se je preselila v svojo pisarno v lastne prostore

Rotovška ulica št. 12, I. nadstr.

Celje.

Uradije vsako sredo in soboto predpoldne. Pojasnila se dobi vsak dan pri tajniku v pisarni ali pa pri udih načelstva. Zadruga „Lastni dom“ je kreditni zavod in sprejema hranilne vloge, katere obrestujejo stalno po

5%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje zadruga sama, ne da bi ga vlagatelj odtegovala. Zadruga dovoljuje v prvi vrsti stavbeni kredit ter predjme na knjižne terjatve, račune itd. do gotove visokosti in po dogovoru.

184 16-1

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po **štiri odstotke** ter pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Gornji grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj jo dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.

Slovenci, poslužujte se

79 48-7

južnoštajerske hranilnice

pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, **južnoštajersko hranilnico.**

da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v

Za spomladanske obleke volнено blago najnovejših vrst, moderno sukno v vseh kakovostih, perilno blago: satin, batist, cefir itd., itd., vse po najnižjih cenah priporoča Karol Vanič, Celje, Narodni dom.

